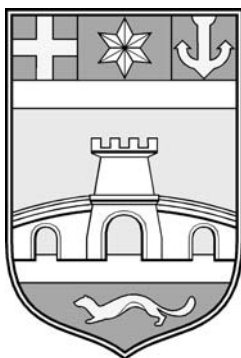

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O
PROGRAMIMA POTICANJA
RAZVOJA POLJOPRIVREDE
NA PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE
U 2014. GODINI**

Materijal pripremljen u

*Upravnom odjelu za poljoprivredu i
ruralni razvoj Osječko-baranjske županije*

Osijek, veljače 2015.

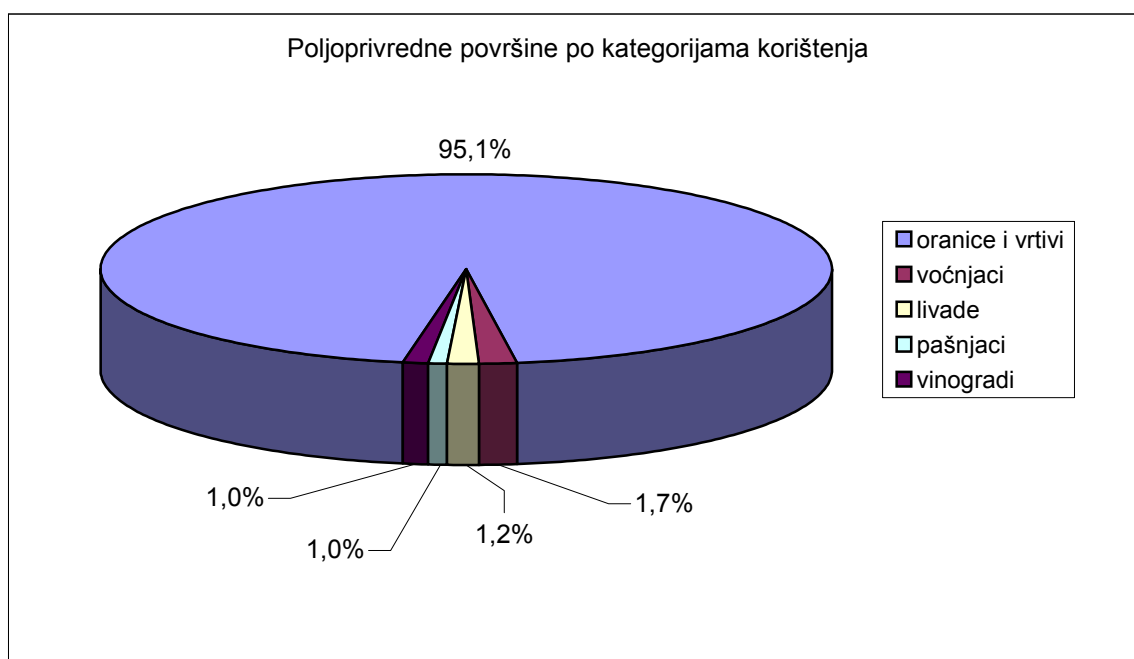
**INFORMACIJA O
PROGRAMIMA POTICANJA
RAZVOJA POLJOPRIVREDE
NA PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE
U 2014. GODINI**

UVOD

Područje Osječko-baranjske županije prostire se na površini od 4.155 km² i predstavlja jedno od najintenzivnijih područja poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj, s 212.013 ha poljoprivrednih površina od toga oranica i vrtova 201.705 ha, voćnjaka 3.564 ha, vinograda 2.083 ha, livada 2.641 ha, pašnjaka 2.020 ha, te 99.028 ha šuma (izvor: Županija u brojkama 2008., prosinac 2008.).

Od ukupnih poljoprivrednih površina Osječko-baranjske županije najveći udio predstavljaju oranice i vrtovi kojih ima 95,1%, zatim voćnjaci sa 1,7% , livade 1,2% , pašnjaci 1,0% i vinogradi 1,0%.

Grafikon 1.

Uvidom u podatke o strukturi poljoprivrednog zemljišta s cjelokupnog područja Osječko-baranjske županije objavljenih u statističkom izvješću Ureda za statistiku (Županija u brojkama, prosinac 2008. godine, str. 24), razvidno je kako je ukupna poljoprivredna površina Osječko-baranjske županije 212.013 hektara i sastoji se od:

Oranica i vrtova	201.705 ha
Voćnjaka	3.564 ha
Vinograda	2.083 ha
Livada	2.641 ha
Pašnjaka	2.020 ha.

Osječko-baranjska županija je područje bogatih i kvalitetnih prirodnih resursa - zemljišta dobre plodnosti, klimatskih pogodnosti i obilja vodenih resursa. Važnost poljoprivrede proizlazi ne samo iz tradicionalne uloge osiguranja prehrambenih potreba stanovništva, razvoja prehrambene industrije već iz njene uloge u očuvanju ruralnog prostora, ekološke ravnoteže i održanju tradicijskih vrijednosti, materijalne i duhovne kulture hrvatskog sela.

Uvidom u podatke o strukturi poljoprivrednog zemljišta s cjelokupnog područja Osječko-baranjske županije razvidno je kako je ukupna poljoprivredna površina Osječko-baranjske županije 212.013 hektara i sastoji se od:

- oranica i vrtova	201.705 ha
- voćnjaka	3.564 ha
- vinograda	2.083 ha
- livada	2.641 ha
- pašnjaka	2.020 ha.

Mogućnosti za ekonomski razvitak i poboljšanje uvjeta življenja na području naše Županije nalaze se prije svega u prirodnim resursima, očuvanom okolišu, relativno nezagađenom tlu, bogatstvu vodotokova, umjerenj klimi što omogućava bogatstvo biljnog i životinjskog svijeta, kako u prirodi (poznate slavonske šume) tako i mogućnostima uzgoja, dobrom zemljopisnom položaju, izgrađenosti infrastrukture i napose u ljudskom potencijalu.

Osječko-baranjska županija pokrenula i provodi niz projekata s ciljem razvoja i unaprjeđenja poljoprivrede na području naše Županije. Potrebna financijska sredstva za provedbu razvojnih projekata u poljoprivredi Županija je osigurala iz prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, sukladno propisima koji reguliraju navedeno.

Hrvatska poljoprivredna politika i hrvatska poljoprivreda u razdoblju koje je prethodilo pridruživanju Republike Hrvatske Europskoj uniji učinile su konačne prilagodbe i usklađivanje sa sustavom Zajedničke poljoprivredne politike EU (ZPP) i pravilima korištenja europskih poljoprivrednih fondova - Europski poljoprivredni garancijski fond (EAGF) i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD), donošenjem Zakona o potporama poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Narodne novine" broj 80/13., 41/14. i 107/14.).

Navedenim Zakonom uređena je primjena i provedba Uredbe Vijeća (EZ-a) br. 73/2009 kao i provedba svih njenih izmjena i dopuna koja je postala sastavni dio Zakona. Uređeno je i područje ostalih potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju koje su u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede. One se odnose na plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima te mjere ruralnog razvoja koje će se temeljem programa ruralnog razvoja financirati iz Europskog fonda za poljoprivredu i ruralni razvoj u programskom razdoblju 2014. - 2020.

Također, Zakonom je uređen sustav praćenja svih oblika državne potpore u sektoru poljoprivrede sukladno pravilima koja se primjenjuju u Europskoj uniji. Zakonom od trenutka pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji uređena je potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju koja podrazumijeva:

- program izravne potpore,
- državnu potporu,
- plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima,
- mjere ruralnog razvoja.

Za potrebe provedbe programa izravne potpore Zakonom se utvrđuju nadležnosti zadaće i pojedine specifične odredbe u provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 od 19. siječnja 2009. godine kojom se utvrđuju zajednička pravila za programe izravne potpore za poljoprivrednike u okviru Zajedničke poljoprivredne politike i određeni programi potpore za poljoprivrednike.

Zakonom su propisane mjere potpore iz programa izravne potpore koje se primjenjuju na Republiku Hrvatsku, korištenje proizvodno vezane potpore te mogućnost korištenja specifične potpore. Za potrebe provedbe sustava državne potpore poljoprivredi Zakonom se utvrđuje Ministarstvo poljoprivrede kao nadležno tijelo za državne potpore u poljoprivredi te se definiraju davatelji i korisnici mjera državne potpore u poljoprivredi. Za potrebe provedbe plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima, kao prijelaznoj državnoj potpori u razdoblju od tri godine nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji definirani su uvjeti i postupak za dodjelu plaćanja, te omotnica za plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima. Za potrebe provedbe mjera ruralnog razvoja Zakonom je propisano da se potpora ruralnom razvoju koja će se kao dio Zajedničke poljoprivredne politike nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji provoditi sukladno odgovarajućim propisima Europske unije koji će uređivati način financiranja i provedbu mjera ruralnog razvoja u novom proračunskom razdoblju 2014. - 2020.

Prema članku 34. stavak 1. Zakona, državne potpore provode se sukladno pravilima Europske unije o pružanju državne potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju, a pored ostalog u skladu s člankom 36. zakona obuhvaćaju i potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju koje su financirane od strane tijela državne uprave iz proračuna jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave te svake pravne osobe koja dodjeljuje državne potpore.

Državnim potporama karakteriziraju se:

- postojeće potpore, u primjeni prije pristupanja i koje se žele primjenjivati u prijelaznom razdoblju od tri godine nakon pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju,
- nove državne potpore koje će se primjenjivati nakon pristupanja.

Postojeće državne potpore morale su se prijaviti Europskoj komisiji u razdoblju od četiri mjeseca od dana pristupanja, nakon čega Europska komisija je mogla pokrenuti postupak za ukidanje pojedine mjere državne potpore koje nisu usklađene sa zajedničkim tržištem Europske unije.

Davatelji državnih potpora su: Republika Hrvatska putem ovlaštenih pravnih osoba i središnjih tijela državne uprave te jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave. Prethodno navedeni davatelji državnih potpora sukladno tada važećem Zakonu o potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Narodne novine" broj 120/12. i 136/12.) do 1. ožujka, odnosno do 10. rujna 2013. godine morali su prijaviti Ministarstvu poljoprivrede postojeće mjere lokalne potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju koje žele zadržati i nakon pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji. Nadležno Ministarstvo prijavljene postojeće državne potpore prijavilo je Europskoj komisiji u razdoblju od četiri mjeseca od dana pristupanja, nakon čega Europska komisija može pokrenuti postupak za ukidanje pojedine mjere državne potpore koje nisu usklađene sa zajedničkom poljoprivrednom politikom Europske unije.

Postupajući u skladu s prethodno navedenim Osječko-baranjska županija je prijavila lokalne potpore poljoprivredi koje želi dodjeljivati u navedenom trogodišnjem razdoblju, a koje su u skladu s Zajedničkom poljoprivrednom politikom, te dostavila potrebnu dokumentaciju.

Kao postojeće potpore koje Osječko-baranjska županije želi provoditi u razdoblju 2013. - 2015. godine, prijavljene su Ministarstvu poljoprivrede sljedeće potpore iz članka 2. stavak 2. točke b), c) i d) Odluke o poticanju poljoprivrede i ruralnog razvoja u razdoblju 2013. do 2015. godine ("Županijski glasnik" broj 4/11., 4/12. i 7/13.) i to:

- b) posebne potpore poljoprivredi:
 1. potpora za istraživačke projekte u poljoprivredi
 2. potpora za pomoć oštećenima u slučaju elementarne nepogode
 3. potpora sudionicima manifestacija
 4. potpora za edukaciju poljoprivrednika
 5. potpora za zaštitu autohtonih proizvoda
 6. potpora malim poduzetnicima u poljoprivredi

- c) potpora za uređenje ruralnog prostora
- d) potpora za poboljšanje i povećanje produktivnosti tla.

Također su kao postojeće potpore prijavljeni sljedeći projekti i program:

1. Kontrola plodnosti tala na poljoprivrednim gospodarstvima
2. Unaprjeđenje genetskog potencijala u stočarstvu na području Osječko-baranjske županije
3. Program sufinanciranja državne izmjere i katastra nekretnina na području Osječko-baranjske županije za razdoblje 2013. - 2016. godine ("Županijski glasnik" broj 10/13.)

U postupku stvaranja potrebnih uvjeta za primjenu navedenih postojećih potpora u razdoblju od 2013. - 2015. godine, a sukladno zahtjevu Ministarstva poljoprivrede Skupština Osječko-baranjske županije uskladila je Odluku o poticanju poljoprivrede i ruralnog razvoja na području Osječko-baranjske županije u razdoblju od 2013. do 2015. godine ("Županijski glasnik" broj 7/13.) sa stajalištima Zajedničke poljoprivredne politike EU.

Sukladno Ugovoru o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, točki 3. priloga IV., Ministarstvo poljoprivrede je Europskoj komisiji 28. 10. 2013. godine dostavilo sve zaprimljene mjere postojećih potpora, uključujući i prijavljene mjere potpore Osječko-baranjske županije. Prema navedenom prilogu IV. Točki 4. sve prijavljene mjere potpore smatraju se "postojećim" potporama sukladno članku 108. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, te se mogu provoditi tijekom razdoblja od tri godine od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Europska komisija je u je u Službenom listu Europske unije C 414 od 20. studenog 2014. godine, Informacije i objave, Postupci u vezi s provedbom politike tržišnog natjecanja, 2014/C 414/08 Komunikacija Komisije-Državne potpore-Objava postojećih potpora u Hrvatskoj u poljoprivrednom sektoru, objavila državne potpore koje je Hrvatska prijavila u skladu s postupkom utvrđenim u Prilogu IV. točke 3. podtočke (b) Sporazuma o pristupanju.

I. POSEBNE POTPORE U POLJOPRIVREDI U 2014. GODINI

Posebne potpore u poljoprivredi u 2014. godini dodjeljivale su se temeljem Odluku o poticanju poljoprivrede i ruralnog razvoja na području Osječko-baranjske županije u razdoblju od 2013. do 2015. godine ("Županijski glasnik" broj 4/11., 4/12. i 7/13. nastavno: Odluka).

Radi stvaranja pretpostavki za provedbu Županijske razvojne strategije u dijelu koji se odnosi na razvoj poljoprivrede i ruralnog prostora, Županija je uredila uvjete, način i postupak poticanja poljoprivrede sredstvima proračuna Osječko-baranjske županije, a u svrhu unaprjeđenja poljoprivrede, te ruralnog razvoju kroz očuvanje ruralnog prostora i unaprjeđenje kvalitete života u tom prostoru na području Osječko-baranjske županije. Poticanje poljoprivrede i ruralnog razvoja ostvaruje se dodjelom potpora, odnosno provođenjem i sufinanciranjem projekata koji imaju za cilj razvoj i unaprjeđenje poljoprivrede i ruralni razvoj.

Korisnici sredstava iz proračuna Osječko-baranjske županije, odnosno potpora utvrđenih Odlukom su fizičke i pravne osobe koje imaju prebivalište, odnosno sjedište na području Županije i koje ispunjavaju uvjete utvrđene Odlukom odnosno posebnim propisima o potporama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Postupak obrade podnesenih zahtjeva provodi Povjerenstvo za potpore u poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Županije. Odluku o dodjeli potpora donosi župan na prijedlog Povjerenstva.

1. Potpora za istraživačke projekte u poljoprivredi

Potpota za istraživačke projekte u poljoprivredi kojim se financiraju ili sufinanciraju istraživački projekti primjenjivi u poljoprivredi, a koju provode pravne osobe registrirane za znanstvene, odnosno istraživačke radove, dodjeljuje se posebna potpora za:

- istraživanje tržišta i marketinga u poljoprivredi
- istraživanje u području prerade, skladištenja i čuvanja poljoprivrednih proizvoda
- istraživanje vezano uz navodnjavanje, stočarsku proizvodnju, dugogodišnje nasade i ekološku proizvodnju.

Potpota za pojedini istraživački projekt sukladno Odluci iznosi od 10.000,00 do 50.000,00 kuna u ovisnosti od značaja pojedinog projekta za unaprjeđenje poljoprivrede i prehrambene industrije, a ostvaruje se pod sljedećim uvjetima:

- da se istraživački projekt provodi na području Županije
- da je projekt primjenjiv na poljoprivrednim gospodarstvima.

U 2014. godini odobrena je potpora za istraživačke projekte u poljoprivredi korisniku Poljoprivrednom institutu Osijek za projekte pod nazivom:

a) "Utjecaj intenziteta pojave aflatoksina na skladištenje pšenice"

Ovim Projektom utvrdit će se utjecaj intenziteta pojave aflatoksina na kakvoću skladištenja pšenice. Mikotoksini su sekundarni metaboliti kemijski vrlo različite strukture s različitim biološkim učincima te mogu biti vrlo toksični u malim količinama, kancerogeni, gentoksični, toksični na jetru, bubrege i imunološki sustav. Aflatoksini su prirodni mikotoksini koje proizvode mnoge vrste *Aspergillus* gljiva, otrovni su i ubrajaju se među najkancerogenije spojeve. Stvaraju se na polju i tijekom skladištenja, a najčešće se mogu naći u kukuružu, pšenici, suncokretu, soji, mlijeku, mliječnim proizvodima i mesu. Cilj projekta je utvrditi utjecaj intenziteta pojave aflatoksina na kakvoću skladištenja pšenice. Rezultati istraživanja biti će smjernice u oplemenjivanju i odabiru sjemena za sjetvu na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, drugim gospodarskim subjektima i mlinarsko-pekarskoj industriji. Voditelj projekta je doc.dr.sc. Branimir Šimić, a Osječko-baranjska županija sufinancira navedeni projekt s 10.000,00 kn.

b) "Značaj primjene biostimulatora u ekološki prihvatljivoj poljoprivrednoj proizvodnji"

Projektom optimizirat će se način primjene (dozacija) biostimulatora u standardnoj tehnologiji proizvodnje pšenice i stočnog graška. Proizvodnja, dorada i skladištenje sjemena te proizvodnja merkantilne robe nerazdvojni su dijelovi proizvodnog lanca u poljoprivrednoj proizvodnji. Prema razvijenosti-opremljenosti te uporabi pesticida ovih sastavnica može se utvrditi razina ekološki prihvatljive proizvodnje u nekoj zemlji. Budući da je primjena pesticida i mineralnih gnojiva ograničavajući čimbenik ekološki prihvatljive proizvodnje posebnu pozornost trebamo posvetiti biostimulatorima. Primjenom biostimulatora umanjujemo primjenu mineralnih gnojiva, razvijamo biljnu otpornost pri proizvodnji u stresnim uvjetima proizvodnje (nedostatak oborina-suša), a time nastojimo stvoriti preduvjete za maksimalno iskorištenje genetskog potencijala kultivara. Rezultati istraživanja biti će smjernica obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima i drugim privrednim subjektima za odabir sjemena prilikom sjetve pšenice i stočnog graška. Voditelj projekta mr.sc. Josip Šimenić, a Osječko-baranjska županija sufinancira navedeni projekt s 10.000,00 kn.

2. Potpora sudionicima manifestacija

Potpota sudionicima i organizatorima manifestacija, dodjeljuje se kao posebna potpora poljoprivredi u okviru horizontalnih instrumenata potpore koji se primjenjuju i na poljoprivredni sektor. Dodjeljuje se za sajmove, festivale, smotre, natjecanja i druge srodne manifestacije koje su od značaja za razvoj poljoprivrede, autohtonih proizvoda, očuvanje tradicije i kulturne baštine na području Županije, a koji su od interesa za Županiju.

Potpore se odobrava za nastale troškove vezane uz zakup izložbenog prostora, promidžbeni materijal, brošure, letke, nabavu narodnih nošnji, instrumenata, kao i druge opravdane troškove koji su u neposrednoj vezi s navedenim manifestacijama. Visina potpore određuje se ovisno o značaju manifestacije za ostvarivanje ciljeva Županije i može iznositi do 50% opravdanih troškova.

U 2014. godini temeljem Odluke dodijeljeno je 102 potpore u ukupnom iznosu od 518.100,00 kuna, a podaci o korisnicima i iznosima dani su u tablici 1.

Tablica 1. Pregled dodijeljenih potpora sudionicima manifestacija

Redni broj	Naziv korisnika	Namjena korisnika	Iznos potpore u kunama
1.	Glazbena udruga "Đerdani", Đakovo	nabavke potrebnih glazbenih instrumenata za rad Udruge	4.000,00
2.	Udruga voćara "Voćar-Đakovština"	sudjelovanje na sajamskim i drugim manifestacijama kao što su 9. simpozij voćara, Poduzetnički dani u Novoj Gradiški, Međunarodni poljoprivredni sajam u Novom Sadu, Dani voća u Zadru, Dani šljiva u Gradačcu, Svjetski poljoprivredni sajam u Bolonji kao i druge sajamske manifestacije tijekom godine	5.000,00
3.	Klaster Slavonska jabuka	sudjelovanje članova Klastera na 9. znanstveno-stručnom savjetovanju voćara u Splitu održane od 6. do 8. ožujka 2014. godine	3.000,00
4.	Udruga voćara i vinogradara Našice, Našice	sudjelovanje i organizacije edukacijskog ocjenjivanja vina "Vinona 2014." i ocjenjivanja voćnih rakija i likera održane 28. veljače 2014. godine u Našicama	3.000,00
5.	Braniteljska zadruga "Šokac", Brodanci	sudjelovanje na sajamskim manifestacijama tijekom godine s autohtonim proizvodima članova Zadruga	3.000,00
6.	Prehrambeno-tehnološki fakultet u Osijeku	organizacija i sudjelovanje na 4. znanstveno-stručnom skupu "Voda za sve" održane 20. ožujka 2014. godine u Osijeku	2.000,00
7.	Savjetodavna služba	organizacija 53. IALB-DANI - Europskog kongresa poljoprivrednih savjetodavaca 2014. održane od 18. do 20. lipnja 2014. godine u Termama Tuhelj	2.000,00
8.	Općina Jagodnjak	organizacija 13. Kulinjade u Jagodnjaku održane 29. svibnja 2014. godine	3.000,00
9.	Općina Kneževi Vinogradi	organizacija "Gator festa" održane od 13. do 14. lipnja 2014. godine u gatorima Zmajevca i Kneževih Vinograda u cilju povezivanja gastronomije, vina i kulturne baštine	5.000,00
10.	Općina Drenje	organizacija tradicionalne kulturne manifestacije "18. Susreti prijateljstva" održane 21. lipnja 2014. godine u Drenju	3.000,00
11.	Općina Draž, Mjesni odbor Batina	tradicionalna manifestacija "Dani naselja Batina" održane 17. svibnja 2014. godine u Batini uz međunarodno natjecanje u kuhanju fiša i bogati kulturno umjetnički program	2.000,00
12.	Kulturno umjetničko društvo "Đeram", Viljevo	sudjelovanje na Internacionalnom Makedonskom festivalu folklora održanome od 1. do 5. kolovoza 2014. godine	2.000,00

13.	Kulturno umjetničko društvo "Kondrićani", Kondrić	organizacija 3. smotre folklor "Lipanske večeri" održane 7. lipnja 2014. godine u Kondriću	3.000,00
14.	Hrvatsko kulturno umjetničko društvo "Harkanovci", Harkanovci	organizacija 12. Dječje smotre folklor održane 23. svibnja 2014. godine i 12. Smotre folklor i starih običaja Harkanovci 2014. održane 24. svibnja 2014. godine	3.000,00
15.	Kulturno umjetničko društvo "Ledina", Gašinci	sudjelovanje i organizacija kulturne manifestacije "Kolo na ledini" održane 24. svibnja 2014. godine u Gašincima	2.000,00
16.	Kulturno umjetničko društvo "Slavonska vila" Marijanci-Kunišinci	sudjelovanje i organizacija 18. smotre folklor "Kolo na čimenu" održane od 24. do 25. svibnja 2014. godine u Marijancima	3.000,00
17.	Udruga "Žena veselog srca" za sekciju Kulturno umjetničkom društvu "Vesela Šokadija", Lapovci	nabavka obuće i odjeće za nastupe na različitim manifestacijama tijekom godine	4.000,00
18.	Kulturno umjetničko društvo "Kuševac", Kuševac	sudjelovanje i organizacija 7. kulturne manifestacije "Selo moje na brdašcu" održane 7. lipnja 2014. godine u Kuševcu	2.000,00
19.	Kulturno umjetničko društvo "Lipa", Semeljci	sudjelovanje i organizacija 12. smotre folklor "Kolo na vrbaku" održane 14. lipnja 2014. godine	2.000,00
20.	Kulturno umjetničko društvo "Šokadija", Budrovci	sudjelovanje i organizacija 19. kulturne manifestacija "U Budrovci na Nedilju bilu" održane 27. travnja 2014. godine u Budrovcima	2.000,00
21.	Kulturno umjetničko društvo "Josip Čoklić", Rakitovica	sudjelovanje i organizacija 18. folklorne manifestacije "Zlatna berba"	3.000,00
22.	Kulturno umjetničko društvo "Sloga", Satnica Đakovačka	sudjelovanje i organizacija tradicionalnih manifestacija "Pjesmom i plesom kroz Satnicu" i "Djeca u igri, pjesmi i plesu" održane od 7. do 8. lipnja 2014. godine u Satnici Đakovačkoj	5.000,00
23.	Kulturno umjetničko društvo "Bizovac", Bizovac	sudjelovanje na Međunarodnoj smotri folklor održanoj od 10. do 12. svibnja 2014. godine u Aulona, Albanija	6.000,00
24.	Srpsko kulturno društvo Prosvjeta Zagreb, Pododbor Jagodnjak	sudjelovanje na manifestacijama u sklopu Dana kulture Srba, te Kulinijadi u Jagodnjaku	5.000,00
25.	Kulturno umjetničko društvo "Šokadija", Strizivojna	sudjelovanje i organizacija 17. županijske smotre folklornog pjevanja održane 23. veljače 2014. godine u Strizivojni	3.000,00
26.	Udruga Regionalni etno centar Osijek	sudjelovanje i organizacija tradicionalne glazbeno-folklorne manifestacije 8. Šokačko prelo održane 22. veljače 2014. godine u Osijeku	3.000,00
27.	Hrvatsko kulturno društvo "Izvor", Donja Motičina	sudjelovanje i organizacija manifestacije "Motičko vince" s ocjenjivanjem plemenitih i neplemenitih vina Motičkog kraja uz degustaciju tradicionalnih jela	5.000,00
28.	Kulturno umjetničko društvo "Vesela Šokadija", Koritna	sudjelovanje i organizacija 17. smotre folklor "Poklade su milo janje moje" održane 1. ožujka 2014. godine u Koritni, te drugim manifestacijama tijekom godine	5.000,00

29.	Kulturno umjetničko društvo "Zora", Piškorevci	sudjelovanje i organizacija kulturnih manifestacija tijekom godine	15.000,00
30.	Kulturno umjetničko društvo "Josipovac", Josipovac	sudjelovanje i organizacija 1. smotre folkloru u Josipovcu održane od 15. do 16. lipnja 2014. godine	3.000,00
31.	Općina Trnava	27. Bonavite kulturno-gospodarska manifestacija vina i vinogradara Slavonije i Baranje održana 21. lipnja 2014. godine u Trnavi	10.000,00
32.	Kulturno umjetničko društvo "Jasen", Šaptinovci	sudjelovanje i organizacija 6. "Šaptinovačkih ljetnih večeri" koja je održana 12. srpnja 2014. godine uz nastupe deset kulturno umjetničkih društava, te popravak narodnih nošnji	3.000,00
33.	Kulturno umjetničko društvo "Drenjanci", Drenje	nabavka ženske narodne nošnje za potrebe Kulturno umjetničkog društva	5.000,00
34.	Kulturno umjetničko društvo "Šokadija", Ladimirevci	sudjelovanje na III. Međunarodnoj večeri folkloru Vionica 2014. održanoj 6. srpnja 2014. godine u Vionici, Bosna i Hercegovina	3.000,00
35.	Kulturno umjetničko društvo "Golubica", Grabovac	sudjelovanje na Crkvenog godu u Prigorju mjestu Vinice	2.000,00
36.	Udruga natjecatelja u oranju Osječko-baranjske županije	organizacija županijskog natjecanja u oranju održano 25. srpnja 2014. godine u Podgoraču	3.000,00
37.	Udruga pčelara "Valpovštine", Valpovo	organizacija 6. regionalne manifestacije "Dani meda Valpovštine" održano od 19. do 20. srpnja 2014. godine u Bizovcu	3.000,00
38.	Udruga Olimpijade starih športova Brođanci	organizacija 42. Olimpijade starih športova održane od 28. do 31. kolovoza 2014. godine u Brođancima u cilju očuvanja tradicije starih športova	10.000,00
39.	Kulturno umjetničko društvo "Šokadija", Bocanjevci	sudjelovanje na kulturnoj manifestaciji u Biogradu na moru održanoj od 26. do 30. srpnja 2014. godine s pjesmama i plesovima iz Slavonije	2.000,00
40.	Kulturno umjetničko društvo "Čepinski Martinci", Čepinski Martinci	organizacija tradicionalne kulturno-umjetničke manifestacije "Kukuruzijada" održane 9. kolovoza 2014. godine u Čepinskim Martincima	2.000,00
41.	Lokalna akcijska grupa Karašica, Valpovo	sudjelovanje na Sajmu "Okusi Hrvatske" održanom od 8. do 13. kolovoza u Baškoj Vodi s bogatom gastro i eno ponudom s područja Osječko-baranjske županije	6.000,00
42.	Udruga voćara, vinogradara i vinara "Čibogat", Topolje	sudjelovanje na sajmovima i manifestacijama tijekom godine s proizvodima članova Udruge	3.000,00
43.	Kulturno umjetničko društvo "Šokadija", Ladimirevci	organizacija i sudjelovanje na smotri folkloru "KUD Šokadija i prijatelji 2014." održanoj 6. rujna 2014. godine u Ladimirevcima	2.000,00
44.	Kulturno umjetnička udruga "Franjo Ebling", Sveti Đurađ	sudjelovanje na smotrama folkloru i drugim manifestacijama tijekom godine s različitim folklornim skupinama Udruge	4.000,00
45.	Udruga žena "Cicika", Satnica Đakovačka	organizacije i sudjelovanje na radionicama izrade zlatoveza i oblikovanja šuške organizirane tijekom godine	3.000,00

46.	Udruga Dani slavonske šume, Našice	organizacija 14. festivala Dani slavonske šume održanoga od 4. do 7. rujna 2014. godine u Našicama	20.000,00
47.	Matica Slovačka Josipovac, Josipovac Punitovački	organizacija i sudjelovanje na manifestaciji "Slovaci do Drlaku" održane 23. kolovoza 2014. godine u Josipovcu Punitovačkom	3.000,00
48.	Hrvatsko kulturno umjetničko društvo "Branko Herceg", Erdut	sudjelovanje na predstavljanju Republike Hrvatske na manifestaciji "Hrvatska kultura i običaji" održane od 11. do 12. listopada 2014. godine u Parizu, predstavljanjem bogate kulture življenja i običaja Šokadije uz predstavljanje i bogate gastronomske ponude	5.000,00
49.	Kulturno umjetničko društvo "Kranz", Osijek	sudjelovanje s prigodnim kulturno-umjetničkim programom na manifestaciji u Altottingenu u Njemačkoj	2.000,00
50.	Kulturno umjetničko društvo "Tena", Đakovo	kupnja kompleta ženskih narodnih nošnji i drugih pojedinih dijelova narodne nošnje	10.000,00
51.	Kulturno umjetničko društvo "Zora", Silaš	nabavka dijelova narodne nošnje za potrebe nastupa na smotrama folkloru i drugim manifestacijama	4.000,00
52.	Savjetodavna služba, Područni odjel Osječko-baranjske županije i Udruga voćara "Voćar-Đakovština" Đakovo	sudjelovanje i organizacija 13. županijske izložbe "Jabučni dani - Đakovo 2014.", 9. Regionalne izložbe jabuka i prerađevina od jabuka, te 6. Tradicijsko-obrtničkog sajma Đakovo-expo "Zlatne ruke" održane 10. i 11. listopada 2014. godine u Đakovu	5.000,00
53.	Poljoprivredno stočarsko voćarska zadruga "Agrovladislavci", Vladislavci	sudjelovanje i organizacija predstavljanja rada i proizvoda braniteljskih poljoprivrednih zadruga s područja Osječko-baranjske županije diplomatskim predstavnicima akreditiranim u Republici Hrvatskoj koje je održano 18. rujna 2014. godine u Vladislavcima	3.000,00
54.	Županijski savez pčelara Osječko-baranjske županije	sudjelovanje i organizacija pčelarske manifestacije "Osijek je kolijevka pčelarstva", te drugih pčelarskih manifestacija i edukacija tijekom godine	20.000,00
55.	Općina Bilje	organizacija 16-tih Ribarskih dana u Kopačevu, koja je održana 20. i 21. rujna 2014. godine u cilju očuvanja ribarske tradicije Kopačeva uz bogatu ponudu jela od ribe kao što su šaran u rašljama, fiš paprikaš, štuka u mundiru i drugi specijaliteti	20.000,00
56.	Centar za kulturu i šport "Tenja", Kulturno umjetničko društvo "Josip Šošić", Tenja	organizacija i sudjelovanje na 11. smotri folkloru "Slavonijo u jesen si zlatna" održane od 4. do 7. rujna 2014. godine u Tenji	5.000,00
57.	Šokačka grana Osijek	organizacije i sudjelovanje na manifestaciji 4. Dani Julija Njikoša - Tamburica pod ruku održane 26. listopada 2014. godine u Osijeku	7.500,00
58.	Kulturno umjetničko društvo "Širokopoljac", Široko Polje	organizacija i sudjelovanje na 5. Međunarodnoj smotri izvornog folkloru "Tebi pjevam, polje moje zlatno" održane 6. rujna 2014. godine u Širokom Polju	2.000,00

59.	Mađarsko kulturno društvo "Dózsa György", Hrastin	organizacija i sudjelovanje na kulturnoj manifestaciji XV. Jesen u Hrastinu održane 27. rujna 2014. godine	3.000,00
60.	Glas Slavonije d.d., Osijek	organizacija 7. Međunarodnog znanstveno-stručnog skupa "Poljoprivreda u zaštiti prirode i okoliša" održanoga od 28. do 29. svibnja 2014. godine u Vukovaru	5.000,00
61.	Konjogojska udruga "Drava, Bijelo Brdo	organizacija i sudjelovanje na smotri svatovskih zaprega održane 27. rujna 2014. godine u Bijelom Brdu	2.000,00
62.	Konjogojska udruga Široko Polje	organizacija i sudjelovanje na manifestaciji Zlatna jesen uz sudjelovanje četrdesetak jahača i tridesetak svatovskih zaprega	2.000,00
63.	Turistička zajednica Baranje, Beli Manastir	organizacija manifestacije "Jesen u Baranji", održane 26. i 27. rujna 2014. godine u Belom Manastiru	5.000,00
64.	Sjepan Jeršek Štef, samostalni umjetnik iz Osijeka	organizacija svečanog koncerta "Sve poštivan svoje uživam" povodom 45. obljetnice rada i djelovanja na glazbenoj sceni u promociji tradicijske kulturne i tamburaške glazbe koja je održana 19. listopada 2014. godine u Osijeku	5.000,00
65.	Hrvatsko kulturno umjetničko društvo Željezničar Osijek	organizacija i sudjelovanje na manifestacijama tijekom godine s ciljem promocije tamburaške glazbe i običaja Slavonije	5.000,00
66.	Hrvatsko kulturno umjetničko društvo "Darda", Darda	nabavka materijala za izradu nošnji, izradu tradicijskog nakita uz baranjsku nošnju i drugih dijelova nošnje, te nabavku tamburaškog instrumenta	3.000,00
67.	Hrvatska gospodarska komora Županijska komora Osijek	odlazak vinara s područja Osječko-baranjske županije na Sajam Eno-expo 2014. u Krakovu održanoga od 5. do 7. studenoga 2014. godine s ciljem pronalaženja novoga tržišta	8.000,00
68.	Turistička zajednica Grada Belišća i Udruga vinara i vinogradara "Martinovo Brdo" Draž	odlazak u Konavle radi predstavljanja proizvoda članova Udruge te razmjenu iskustva agroturističkih gospodarstava iz Konavala i Baranje kao dio Projekta "ISKONBAR"	5.600,00
69.	Turistička zajednica Osječko-baranjske županije	organizacija manifestacije "Večer vina i umjetnosti" održane 2. listopada 2014. godine u Tvrđi u cilju predstavljanja i promocije vina i vinara Osječko-baranjske županije	15.000,00
70.	Udruga za promicanje enogastroturizma Hrvatske "Dekanter", Osijek	sudjelovanje na Sajmu Eno-Expo, 12. međunarodnom vinskom sajmu održanome od 5. do 7. studenoga 2014. godine u Krakovu s ciljem prezentacije vina s područja Osječko-baranjske županije i Projekta Wine Tour	2.000,00
71.	Udruga obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava Hrvatske - Život	organizacija i sudjelovanje na radionicama s ciljem predstavljanja Zajedničke poljoprivredne politike Europske Unije obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima te upoznavanja s mogućnostima za ostvarivanje određenih prava iz izravnih plaćanja i ruralnog razvoja	2.000,00
72.	Pčelarska udruga "Pčela" Našice	organizacija obilježavanja 90-obljetnice djelovanja Pčelarske udruge i organizacija izložbe o radu udruge kroz navedeno razdoblje	3.000,00

73.	Općina Bilje	organizacija 15-tih Međunarodnih etno susreta Općine Bilje održane 6. i 7. rujna 2014. godine u cilju obnavljanja i promicanja tradicijske i kulturne baštine s natjecanjima u pripremi starih jela, radionica starih zanata i tradicijskih obrta kao i ekoloških i tradicijskih proizvoda	10.000,00
74.	Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Rektorat	organizacija IV. Znanstveno-stručnog skupa "Okolišno prihvatljiva proizvodnja kvalitetne i sigurne hrane" održanoga 12. prosinca 2014. godine na Poljoprivrednom fakultetu u Osijeku	4.000,00
75.	Katava d.o.o. Osijek	organizacija 20. Sajma Agro zemlja održanoga od 24. do 26. listopada 2014. godine u Bizovcu s ciljem predstavljanja malih poljoprivrednih proizvođača kao i obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava	10.000,00
76.	Kulturno umjetničko društvo "Drenjaci" Drenje	sudjelovanje na Državnoj smotri izvornog folkloru "Vinkovačke jeseni" i to nastupima 20. i 21. rujna 2014. godine kao jedini predstavnici Osječko-baranjske županije, te drugim smotrama folkloru i manifestacijama tijekom godine	5.000,00
77.	"Bečarine" muška vokalna skupina Kulturno umjetničkog društva "Tena" Đakovo	sudjelovanje na smotrama folkloru tijekom godine, kao i drugim manifestacijama s "a cappella" pjevanjima starih izvornih pjesama	3.000,00
78.	Slavonske lole d.o.o. Đakovo	sudjelovanje na smotrama folkloru i drugim manifestacijama u zemlji i inozemstvu tijekom godine u cilju promoviranja Slavonije i njene kulturne baštine	7.500,00
79.	Kulturno umjetničko društvo "Živojin Žika Mandić" Kneževi Vinogradi	sudjelovanje na međunarodnoj smotri folkloru nacionalnih manjina u Budimpešti održanoj od 7. do 11. studenoga 2014. godine	3.500,00
80.	Kulturno umjetničko društvo "Dukat" Vladislavci	sudjelovanje i organizacija 3. Smotre dječjeg folkloru pod nazivom "Igra kolo" održane 8. studenoga 2014. godine u Vladislavcima	2.000,00
81.	Kulturno umjetničko društvo "Zora" Piškorevci	organizacija i sudjelovanje na dječjoj manifestaciji "Sv. Lucija" održane 13. prosinca 2014. godine uz nastupe dječjih skupina kulturno umjetničkih društava	2.000,00
82.	Udruga bosanskih Hrvata Prsten Podružnica Osijek	organizacija i sudjelovanje na tradicionalnoj manifestaciji "Neka se naši običaji ne zaborave" održanoj 14. studenoga 2014. godine	2.000,00
83.	Kulturno umjetničko društvo "Josipovac", Josipovac	organizacija Tamburaške večeri "Paola Kiša" održane 8. studenoga 2014. godine u Josipovcu	2.000,00
84.	Udruga Seoska idila Ada	organizacija i sudjelovanje na manifestacijama tijekom godine s ciljem očuvanja tradicije i kulturne baštine	2.000,00
85.	Kulturno umjetničko društvo "Neven" Petrijevci	organizacija i sudjelovanje na manifestacijama tijekom godine s ciljem promicanja slavonske kulturne baštine i šokačkih običaja	2.000,00

86.	Udruga Sport Virtual Sarvaš	organizacija kreativne radionice izrade starih božićnih ukrasa od tijesta, češera, božikovine, slame kao i obavljanja starih poslova kao što je runjenje kukuruza, pravljenje sira i izrade ručnih radova	2.000,00
87.	Kulturno umjetničko društvo "Matija Gubec" Donji Miholjac	obnova dječje ženske narodne nošnje	2.000,00
88.	Državna ergela Đakovo i Lipik	organizacija "Božićnog bala lipicanaca 2014." održanoga 20. prosinca 2014. godine u Đakovu s ciljem očuvanja tradicije uzgoja lipicanaca	3.000,00
89.	Turistička zajednica Baranje	organizacija tradicionalne manifestacije Advent u Baranji koja u sebi objedinjava nekoliko manifestacija u prosincu kao što su Zimski vašar u Karancu s autohtonim proizvodima i jelima pripremljenim na tradicionalni način, Kristkindl Mark u Zmajevcu s prodajom autohtonih proizvoda kao i druga događanja u sklopu manifestacije Advent u Baranji	3.000,00
90.	Udruga žena Seona	organizacija radionica tijekom godine u cilju očuvanja tradicije izrade rukotvorina od slame, komušine, zlatoveza, te sudjelovanja na manifestacijama s tim proizvodima	2.000,00
91.	Zavičajna udruga Gibarac	organizacija kušanja tradicionalnih proizvoda svinjokolje koji su se pripremali i pravili prilikom svinjokolja kao što su čvarci, krvavice, švargl, a sve u cilju očuvanja tradicije tih proizvoda	2.000,00
92.	Udruga "Bela sela" Harkanovci	organizacija tradicionalne manifestacije "Advent u Belim selima" s prikazom običaja i tradicije Badnje večeri kao i scenskog prikaza pod nazivom "Badnjak"	2.000,00
93.	Konjički klub "Slavonija i Baranja" Ernestinovo	organizacija 2. tradicionalnog oranja i kolinja koji je održan 20. prosinca 2014. godine u Ernestinovu s ciljem prikaza tradicionalnog oranja konjima i kolinja na starinski način u cilju očuvanja ove tradicije	5.000,00
94.	Tamburaška škola Marković Mece	nabavka potrebnih tamburaških instrumenata za rad škole sve u cilju očuvanja tamburaške kulturne baštine	3.000,00
95.	Općina Vladislavci	organizacija manifestacije 8. Ivanjsko jahanje održane 27. prosinca 2014. godine u Dopsinu	2.000,00
96.	Obrt za ugostiteljstvo i turizam Marko iz Karanca	organizacija i sudjelovanje na 6. Čvarakfestu - natjecanju u spravljanju baranjskih čvaraka koje je održano 13. prosinca 2014. godine u Karancu	3.000,00
97.	Udruga Hrvatski sokol Osječko-baranjske županije Osijek	izrada počasne tradicijske odore Počasne sokolske garde	50.000,00
98.	Udruga "Semeljačke snaše", Semeljci	organizacija i sudjelovanje na Godišnjem humanitarnom koncertu koji je održan 3. siječnja 2015. godine u cilju očuvanja govora i običaja Semeljačkog kraja	2.000,00

99.	Pčelarska udruga "Pčela", Osijek	organizacija proslave 135. obljetnice Udruge i svečane Skupštine Pčelarske udruge "Pčela" održane 2. ožujka 2014. godine	3.000,00
100.	Obrtnička komora Osječko-baranjske županije	organizacija i sudjelovanje na sajamskim manifestacijama članova Obrtničke komore s naglaskom na sajamske manifestacije u sektoru poljoprivrede	30.000,00
101.	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo Vesna Pajtl	sudjelovanje na sajamskim i drugim manifestacijama tijekom godine s vlastitom proizvodnjom sira	2.000,00
102.	Kulturno umjetničko društvo "Tamburica", Velimirovac	organizacija i sudjelovanje na manifestaciji 15. "Sijelo uz tamburu" održanoj 18. listopada 2014. godine uz nastupe folklornih skupina iz zemlje i inozemstva	3.000,00

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

3. Potpora za edukaciju poljoprivrednika

Potpore za edukaciju poljoprivrednika, kao posebna potpora poljoprivredi u okviru horizontalnih instrumenata potpore koji se primjenjuju i na poljoprivredni sektor, dodjeljuju se sudionicima i organizatorima stručnih skupova, predavanja, radionica, seminara i drugih oblika edukacije (vezano uz nove tehnike i tehnologije u poljoprivrednoj proizvodnji, rezultate istraživanja usmjerenih unaprjeđenju i povećanju poljoprivredne proizvodnje, te opće stjecanje novih znanja i vještina iz sektora poljoprivrede).

Pored navedenoga potpora se dodjeljuje za izdavanje priručnika i publikacija namijenjenih edukaciji poljoprivrednika. Potpora se dodjeljuje za troškove koji su u neposrednoj vezi s oblicima navedenih edukacije i može iznositi do 100% opravdanih troškova. Opravdani troškovi su troškovi vezani uz najam prostora i drugi neposredni troškovi vezani uz prostor za održavanje edukacije, troškovi predavača, kotizacija, troškovi tiskanja brošura i priručnika.

U 2014. godini temeljem Odluke dodijeljeno je 5 potpora u ukupnom iznosu od 14.500,00 kuna, a u tablici 2. dani su podaci o korisnicima i iznosima.

Tablica 2. Pregled dodijeljenih potpora za edukaciju poljoprivrednika

Redni broj	Naziv korisnika	Namjena korisnika	Iznos potpore u kunama
1.	Udruga obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava "Nova Klisa" Klisa	organizacija predavanja i tribina, te edukativnih radionica s ciljem upoznavanja poljoprivrednih proizvođača s novim dostignućima u poljoprivrednoj proizvodnji, zakonskim regulativama te drugim znanjima i tehnologijama potrebnih za ovu proizvodnju	5.000,00
2.	Udruga poljoprivrednika i obrtnika "Agrar", Osijek	organizacija edukacija vezanih uz ekološku proizvodnju kao i promotivnih aktivnosti vezanih uz važnosti ekološke poljoprivrede	5.000,00
3.	Udruga pčelara Đakovštine, Đakovo	organizacija stručnih predavanja za pčelare članove Udruge vezanih uz proizvodnju matica, proizvodnju pčelinjeg otrova, bolestima pčela, načinu pčelarenja kao i zakonodavstvu vezanom uz pčelarstvo	2.500,00

4.	Udruga pčelara Valpovštine, Valpovo	organizacija stručnih predavanja za pčelare članove Udruge kao i druge pčelare s temama vezanim uz proizvodnju meda i dodatnih proizvoda u pčelarstvu	1.000,00
5.	Poljoprivredni fakultet u Osijeku	tiskanje udžbenika "Fitonematologija" autora prof.dr.sc. Marije Ivezić koji prikazuje biljnoparazitske ne metode poljoprivrednih kultura, a u cilju suzbijanja štetnika u poljoprivredi	1.000,00

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

4. Potpore za uređenje ruralnog prostora

Potpore za uređenje ruralnog prostora, dodjeljuje se za izgradnju i održavanje ruralne infrastrukture, poboljšanje komunikacijskih veza unutar ruralnog prostora popravkom i izgradnjom putne mreže, a odobrava se jedinicama lokalne samouprave na čijem području se nalazi ruralna infrastruktura za koju se podnosi zahtjev za potporu.

Potpore se dodjeljuje za troškove nastale vezano za izgradnju i održavanje ruralne infrastrukture, te popravak i izgradnju putne mreže i može iznositi do 50% opravdanih troškova. Opravdani troškovi su troškovi nabavke potrebnog materijala, građevinski radovi, kao i drugi troškovi koji su u neposrednoj vezi s izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture, te popravkom i izgradnjom putne mreže.

U 2014. godini za ovu namjenu Županija je temeljem Odluke dodijelila potporu za 10 jedinica lokalne samouprava u ukupnom iznosu od 345.000,00 kuna kako slijedi:

Tablica 3. Pregled dodijeljenih potpora za uređenje ruralnog prostora

Redni broj	Naziv korisnika	Namjena korisnika	Iznos potpore u kunama
1.	Grad Donji Miholjac	uređenje otresnica te popravak i izgradnju putne mreže u cilju povećanja sigurnosti prometa na cestama u vrijeme poljoprivrednih radova i uređenje otresnica na području Grada Donjeg Miholjca, a u cilju smanjivanja nanosa velike količine blata na prometnice te povećanje sigurnosti prometa na cestama u vrijeme poljoprivrednih radova	50.000,00
2.	Općina Bizovac	održavanje ruralne infrastrukture odnosno uređenja otresnica na ulazima na državnu cestu D-2 i županijske ceste nasipavanjem tucanika, a u cilju smanjivanja nanosa blata na prometnice, te povećanja sigurnosti prometa na cestama u vrijeme poljoprivrednih radova i uređenje poljskih putova koji izlaze na državnu cestu D-2 i županijske ceste nanošenjem tucanika, a u cilju smanjivanja nanosa velike količine blata na prometnice, te povećanje sigurnosti prometa na cestama u vrijeme poljoprivrednih radova	60.000,00

3.	Općina Strizivojna	uređenje otresnica nasipavanjem kamena, a u cilju smanjivanja nanosa velike količine blata na prometnice, te povećanje sigurnosti prometa na cestama u vrijeme poljoprivrednih radova	15.000,00
4.	Općina Punitovci	uređenje otresnica na području svih naselja u Općini Punitovci uređenjem tamponskog sloja i bankina, a u cilju smanjivanja nanosa blata na prometnicama, te povećanje sigurnosti prometa na cestama u vrijeme poljoprivrednih radova	30.000,00
5.	Općina Donja Motičina	održavanje ruralne infrastrukture odnosno uređenje otresnica na ulazima na državne i županijske ceste, a u cilju smanjivanja nanosa blata na prometnice, te povećanja sigurnosti prometa na cestama u vrijeme poljoprivrednih radova	30.000,00
6.	Općina Levanjska Varoš	uređenje otresnica na poljskim putovima nasipavanjem tucanika u cilju smanjivanja nanosa blata na prometnice, te povećanje sigurnosti prometa na cestama u vrijeme poljoprivrednih radova	30.000,00
7.	Općina Vladislavci	uređenje otresnica na poljskim putovima radi pristupa mostu preko rijeke Vuke, a koji će omogućiti lakši i brži pristup poljoprivrednim površinama i na taj način smanjiti kretanje poljoprivrednih strojeva po lokalnim i županijskim cestama te pridonijeti sigurnosti prometa	30.000,00
8.	Općina Đurđenovac	uređenje i nasipavanje poljskih putova i otresnica u cilju povećanja sigurnosti prometa na cestama u vrijeme poljoprivrednih radova	50.000,00
9.	Općina Erdut	uređenje poljskih putova nasipavanjem kamenjem te uređenje oborinske odvodnje uz putove u cilju lakšeg pristupa ruralnom prostoru na području Aljmaša	30.000,00
10.	Općina Trnava	uređenje otresnica	20.000,00

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

II. PROGRAMI ZA UNAPRJEĐENJE POLJOPRIVREDE

Pored projekata utvrđenih Odlukom, Osječko-baranjska županija u 2014. godini provodila je odnosno sufinancirala i druge programe koji su usmjereni unaprjeđenju poljoprivrede.

1. Poticanje stočarske proizvodnje

Nivo razvijenosti poljoprivrede u državi ogleda se prema razini razvijenosti njene stočarske proizvodnje. Osječko-baranjska županija sa svojim proizvodnim kapacitetima biljne proizvodnje ima jedno od značajnijih mjesta među županijama u Republici Hrvatskoj. Resursi biljne proizvodnje jedan su od preduvjeta proizvodnje dovoljnih količina animalnih bjelančevina: mesa, mlijeka i jaja za ishranu stanovništva, zbog čega Županija u svom razvojnom dijelu ukupnog agrara posebno mjesto ustupa razvoju stočarske proizvodnje, u okviru koje su govedarska i svinjogojska proizvodnja najznačajnija grana stočarstva i jedne od najvažnijih grana ukupne poljoprivredne proizvodnje.

Osim što se u sustavu govedarske i svinjogojske proizvodnje osiguravaju značajni proizvodi (mlijeko i meso) njezina je važnost posebice naglašena zbog komplementarnosti s ratarskom proizvodnjom. Uz to što su goveda veliki potrošači ratarskih proizvoda oni u značajnoj mjeri doprinose prirodnom povećanju plodnosti tla.

U cilju razvoja stočarske proizvodnje na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini Županija je provela sljedeće projekte usmjerene razvoju stočarstva:

1. "Unaprjeđenje genetskog potencijala u stočarstvu na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini,
2. Panonian Bee.

1.1. Unaprjeđenje genetskog potencijala u stočarstvu na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini

Radi unaprjeđenja genetskog potencijala matičnog stada u svinjogojskoj i govedarskoj proizvodnji Skupština Osječko-baranjske županije na 8. sjednici 20. svibnja 2014. godine donijela je Zaključak o provedbi projekta "Unaprjeđenje genetskog potencijala u stočarstvu na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini" ("Županijski glasnik" broj 5/14.), kao mjeru za održavanje i poboljšanje genetske kvalitete u stočarstvu kroz sufinanciranje genetskog rasplodnog materijala u svinjogojstvu i govedarstvu.

Unaprjeđenje genetskog potencijala matičnog stada u svinjogojskoj proizvodnji provodi se u suradnji s udrugom proizvođača svinja, a unaprjeđenje genetskog potencijala matičnog stada u govedarskoj proizvodnji provodi se u suradnji s udrugama proizvođača mlijeka i veterinarskim stanicama i veterinarskim ambulancama.

Županija je sufinancirala iznos od 50% cijene jedne doze rasplodnog genetskog materijala u svinjogojstvu, dok je u cijelosti pokrivala cijenu jedne doze rasplodnog materijala u govedarskoj proizvodnji kod poljoprivrednih gospodarstava koji imaju manje od 500 krava.

a. Sufinanciranje umjetnog osjemenjivanja za unaprjeđenje svinjogojske proizvodnje na području Osječko-baranjske županije

Jedan od glavnih problema s kojim se susrećemo na obiteljskim gospodarstvima je nezadovoljavajući pasminski sastav iz kojeg proizlazi mesna jedinica s niskim udjelom mišićnog tkiva. Naime, proizvođači se odlučuju na korištenje nerasta iz vlastitog uzgoja koji su upitne kvalitete, a s ovako proizvedenom svinjom nemoguće je konkurirati na zahtjevnom europskom tržištu. Takav način neusmjerenog osjemenjivanja uzrokuje dugoročne posljedice, stoga je osjemenjivanje rasplodnim genetskim materijalom visoke kvalitete preduvjet za intenzivnu svinjogojsku proizvodnju.

U cilju nastanka permanentnog rada na oplemenjivanju genetskog potencijala matičnog stada u svinjogojstvu Svinjogojska udruga Osječko-baranjske županije, radi pozitivnih učinaka iz prethodnih godina predložila je provođenje Projekta i u 2014. godini pod nazivom "Unaprjeđenje genetskog potencijala u stočarstvu na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini u svinjogojskoj proizvodnji". Proizvodna svojstva ovise o genotipu, utjecajima okoline i njihovoj interakciji. Iako se utjecaji okoline mogu kontrolirati tako da budu najpovoljniji, genotip je ključni faktor, a ujedno i razlog zašto upravljanje rasplodivanjem igra veliku ulogu u genetskom napretku stada.

Prema provedenom modelu, a na bazi tržišne vrijednosti rasplodnog genetskog materijala u svinjogojstvu (40,00 kuna u cijenu uključen PDV) Županija je subvencionirala dozu umjetnog sjemena s 20,00 kuna, a poljoprivredna gospodarstva koja su sudjelovala u Projektu osigurala su preostalih 20,00 kuna za jednu dozu rasplodnog genetskog materijala u svinjogojstvu. Vrijednost Projekta je 400.000,00 kuna i obuhvaćeno je oko 10.000 plotkinja, s ukupno 10.000 doza genetskog materijala u svinjogojstvu. Od ukupne vrijednosti Projekta, 200.000,00 kuna osigurala je Osječko-baranjska županija, a preostali iznos osigurala su poljoprivredna gospodarstva koja sudjeluju u Projektu.

U provođenju Projekta sudjeluju nositelji ili članovi obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, obrtnici i zadruge, a koji su upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava. Potrebno je naglasiti da je u vremenu od 2004. do 2007. godine na području Osječko-baranjske županije preko 250 uzgajivača svinja u organizaciji Centra za unapređenje stočarstva uspješno je završilo tečaj za umjetno osjemenjivanje u svinjogojstvu, stoga su isti su podizali doze rasplodnog genetskog materijala u svinjogojstvu i obavljali umjetno osjemenjivanje na svojim matičnim stadima.

Projekt također značajno utječe na smanjenje broja oboljelih rasplodnih životinja od bruceloze (bolest koja se prenosi prirodnom pripustom, a prenosi je nerast - zaražene životinje pobacuju, liječenje je dugotrajno, a u većini slučajeva životinje postaju nesposobne za reprodukciju - ova bolest prenosiva je i na čovjeka). Osim toga cilj je ovog Projekta proizvođače svinja upoznati s prednostima umjetnog osjemenjivanja jer na ovakav način proizvođači svinja smanjili su troškove usluge veterinara, a usmjerenim osjemenjivanjem dolazi se do željenog pasminskog sastava, koji će kroz tov imati veću mesnu jedinicu, kao i smanjiti mogućnost širenja zaraznih bolesti.

b. Sufinanciranje umjetnog osjemenjivanja za unaprjeđenje govedarske proizvodnje na području Osječko-baranjske županije

Na području Osječko-baranjske županije djeluju tri udruge koje okupljaju proizvođače mlijeka. Dvije su uzgojne udruge, a jedna udruga okuplja proizvođače mlijeka i to su: Udruga proizvođača mlijeka Osječko-baranjske županije, Udruga uzgajivača Holstein goveda Osječko-baranjske županije i Udruga uzgajivača simentalskog goveda Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu Udruge).

Udruge su podnijele Osječko-baranjskoj županiji zahtjev za provođenje Projekta pod nazivom "Unaprjeđenje genetskog potencijala u stočarstvu na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini u govedarskoj proizvodnji", kao njegov nastavak iz prethodnih godina.

U okviru Projekta između Županije, Udruge uzgajivača simentalskog goveda Osječko-baranjske županije, Udruge proizvođača mlijeka Osječko-baranjske županije, Udruge uzgajivača Holstein goveda Osječko-baranjske županije, 7 veterinarskih stanica i 6 veterinarskih ambulanti, zaključen je Sporazum o provedbi projekta "Unaprjeđenje genetskog potencijala u stočarstvu na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini u govedarskoj proizvodnji". Vrijednost Projekta je oko 3.100.000,00 kuna, od toga Županija je osigurala 791.831,00 kuna za nabavku rasplodnog genetskog materijala u govedarstvu za 16.600 plotkinja, a preostali iznos osiguravaju poljoprivredna gospodarstva uključena u Projekt.

Udruge i veterinarske stanice/ambulate za rasplodni genetski materijal u govedarstvu kojeg samostalno nabavljaju zahtjev za isplatu sredstava podnose Osječko-baranjskoj županiji. Osigurana sredstva Županija isplaćuje na žiro pravne osobe koje je osigurala rasplodni genetski materijal i s kojom su udruge sklopile Ugovor o osiguranju rasplodnog genetskog materijala.

Ovlaštene veterinarske stanice/ambulate sudjeluju u Projektu na način da obavljaju umjetno osjemenjivanje na matičnim stadima, te su strukturu računa umjetnog osjemenjivanja umanjuju za vrijednost doze rasplodnog genetskog materijala. Udruge svojim članovima izdaju potvrde s odgovarajućim brojem doza (prema broju krava), na temelju kojih veterinarske stanice/ambulate ne naplaćuju doze rasplodnog genetskog materijala u govedarstvu, kod I. umjetnog osjemenjivanja. Za poljoprivredna gospodarstva koja nisu učlanjena u Udruge doze rasplodnog genetskog materijala osigurava se putem veterinarskih stanica i ambulanti.

Značajna prednost Projekta je i njegova povezanost sa sprječavanjem širenja zaraza među stadima, te kontrola držanja i hranidbe životinja koje same po sebi imaju visoku ekonomsku vrijednost. Opravdanost provedbe ovoga Projekta kroz godine dokazuje i povećanje proizvodnje mlijeka na području Županije po jedinici proizvodnje.

1.2. Panonian Bee

U Osječko-baranjskoj županiji ukoliko su uvjeti za pčelarenje dobri i povoljni godišnja proizvodnja meda iznosi oko 1.500 tona. Imajući u vidu činjenicu da je u proteklih nekoliko godina broj pčelara u Osječko-baranjskoj županiji u porastu, Županija je prepoznala potrebe pčelara, te je pripremila projekt koji je usmjeren na proizvodnju i kvalitetu meda.

U sklopu drugog poziva Programa IPA Prekograničnog programa Hrvatska-Srbija 2007. - 2013. godine, Osječko-baranjskoj županiji odobren je **Projekt "Panonian bee"** vezan uz proizvodnju i kvalitetu meda, te zdravlja pčela. Osječko-baranjska županija je nositelj projekta, dok je partner iz Srbije Naučno-veterinarski institut Novi Sad. Ostali partneri su Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje i Klaster pčelara Roj s hrvatske strane te Novosadski ekološki centar sa srpske strane.

Ukupna vrijednost Projekta je 509.355,88 eura, od ukupne vrijednosti Projekta na području Osječko-baranjske županije kroz projektne aktivnosti realizirano je ukupno 240.023,50 eura, od navedenog iznosa 195.019,09 eura osigurava EU, a iznos od 45.0045,41 eura je udio Županije u sufinanciranju.

Navedeni Projekt trajao je dvije godine i ostvario je planirani opći cilj i to povećanje gospodarskog razvoja kroz povezivanje proizvođača meda. Također je ostvaren i specifični cilj projekta, a to je umrežavanje proizvođača i usklađivanje standarda proizvodnje meda i zdravlja pčela sa standardima EU u cilju preko graničnog ekonomskog razvoja.

Provedba Projekta "Panonian bee" započela je 14. prosinca 2012. godine, kada je i potpisan Grant Contract No. 2010-0017-973002., a završio je 13. prosinca 2014. godine. Specifični cilj projekta je umrežavanje pčelara i usklađivanje standarda u proizvodnji meda i očuvanja pčelinjeg zdravlja sa standardima Europske Unije kojima je cilj prekogranični gospodarski razvoj. Ciljne skupine su proizvođači meda, udruge pčelara, te znanstveno-istraživačke institucije.

Aktivnosti u Projektu su:

- Stvaranje baze o aktivnim pčelarima s obje strane granice
- Kontrola kvalitete meda
- Organizacija radionica vezanih uz pčelarstvo
- Organizacija regionalne konferencije pčelara u Osijeku
- Studijsko putovanje u Češku kao primjer dobre prakse
- Promocija i vidljivost.

Tijekom provedbe, a u sklopu Projekta Panonian bee u 2013. godini kupljena je za Prehrambeno-tehnološki fakultet u Osijeku oprema za ispitivanje kvalitete meda koja se sastoji od tri uređaja ukupne vrijednosti 315.000,00 kuna. Jedna od aktivnosti u projektu je bila i organizacija radionica, te je tijekom 2014. godine u Đakovu, Donjem Miholjcu, Našicama, Levanjskoj Varoši i Osijeku organizirano 5 radionica za pčelare, na kojima je bilo prisutno 230 pčelara.

Veoma važna aktivnost u Projektu je bila i nabavka, instaliranje i puštanje u rad 20 SMS vaga, koje su dodijeljene pčelarima na području Osječko-baranjske županije, a koji su birani na temelju kriterija kao što su: registrirani proizvođači meda, broj košnica te broj godina bavljenja pčelarstvom. Svih 20 pčelara kojima su dodijeljene SMS vaga, također imaju obavezu objave podataka koje dobivaju korištenjem SMS vaga, te su ti podaci vidljivi svim pčelarima na web stranici: [http://panonianbee.dyndns.org:8888/\\$/](http://panonianbee.dyndns.org:8888/$/). Ukupna vrijednost dodijeljene opreme je 141.000,00 kuna.

U sklopu provedbe Projekta dodijeljen je 61 roj pčelarima početnicima koji su ispunili uvjete za sudjelovanje u Projektu. Cilj je bio uključiti mlade pčelare početnike sa malo godina iskustva kako bi im se omogućilo ostvarivanje prava na opremu koja je u skladu sa standardima Europske unije. Pčelari početnici dobili su jedan roj košnicum vrcaljku za med, posudu za med s sitom. Ukupna

vrijednost rojeva je iznosila 24.400,00 kuna, dok je ukupna vrijednost preostale navedena oprema za pčelare početnike iznosi 123.769,00 kuna. Za potrebe provedbe Projekta (uzorkovanja meda i raznih drugih analiza), Prehrambeno-tehnološkom fakultetu, kao partneru na Projektu, nabavljen je mikroskop vrijednosti 43.899,00 kuna.

Kao završna aktivnostu Projektu održana je Završna konferencija 21. i 22. studenog 2014. godine na Poljoprivrednom fakultetu u Osijeku. Teme koje su obrađene na konferenciji su veoma važne za pčelare, pčelarstvo i zaštitu pčela, dobru pčelarsku praksu, proizvodnju meda, kvalitetu i kontrolu meda, kao i primjere zaštite meda.

2. Ustrojavanje zemljišnih knjiga i informatizacija baze podataka

Cilj ustrojavanja zemljišnih knjiga i informatizacija baze podataka u Republici Hrvatskoj je uspostava moderne, ažurne evidencije o pravnom stanju nekretnina, usklađene s katastarskom evidenciju, te koja će obzirom na tehničke i tehnološke mogućnosti biti uspostavljena korištenjem novih informatičkih tehnologija.

Projekti u kojima sudjeluje Osječko-baranjska županija s Državnom geodetskom upravom i jedinicama lokalne samouprave su:

1. Program sufinanciranja državne izmjere i katastra nekretnina na području Osječko-baranjske županije za razdoblje 2013. - 2016. godine
2. Sufinanciranje izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2010. - 2013. godine.

2.1. Program sufinanciranja državne izmjere i katastra nekretnina na području Osječko-baranjske županije za razdoblje 2013. - 2016. godine

Katastarska izmjera je postupak prikupljanja i obrade podataka o položaju, obliku, površini, načinu uporabe, te nositeljima prava na česticama zemljišta; položaju, obliku, načinu uporabe te nositeljima prava na zgradama i drugim građevinama; položaju u zgradi, površini te nositeljima prava na dijelovima zgrada; područjima posebnih pravnih odnosa na zemljištu.

Poslovi državne izmjere i katastra nekretnina obavljaju se temeljem programa, kojima se utvrđuju u prvome redu područja na kojima će se obaviti osnovni geodetski radovi, topografske izmjere i izradba državnih karata, izmjera i označivanje državne granice, izradba katastra nekretnina te izvori financiranja za provedbu programa.

Svrha programa je:

- započinjanje prve faze uspostave točne, pouzdane i ažurne katastarske evidencije zasnovane na stvarnom stanju i usklađene sa zemljišnim knjigama na utvrđenom području u cilju uspostave pravne sigurnosti vlasništva nad nekretninama,
- izrada službenih prostornih podloga (baza podataka) u cilju uspostave geodetskog prostornog sustava kao prostornog informacijskog servisa u funkciji politike upravljanja prostorom Republike Hrvatske.

Programima također ostvaruju preduvjeti za racionalno i funkcionalno upravljanje prostorom drugih državnih tijela, kao i javnih poduzeća kojima je povjereno upravljanje nad državnim zemljištem. Sredstva potrebna za izvršenje programa te za izradbu i održavanje katastra nekretnina osiguravaju se u državnome proračunu te iz drugih izvora. U osiguravanju sredstava za obavljanje poslova državne izmjere i katastra nekretnina mogu sudjelovati županije, gradovi, općine te druge zainteresirane pravne i fizičke osobe. Sređivanje zemljišno-knjižnog stanja na temelju katastarske izmjere od velikog je značaja i kod kapitalnih ulaganja u izgradnju infrastrukturnih objekata (Koridor 5C, plinifikacija, melioracijski zahvati na zemljištu i slično).

Prema podacima Državne geodetske uprave Područni ured Osijek, iz 2003. godine, na području Osječko-baranjske županije bilo je neizmjereno ukupno 104.423,9186 ha od ukupnih 414.900 ha (poljoprivredne površine 257.646 ha).

U realizaciji geodetsko-katastarske izmjere ima dva stupnja:

- u I. stupnju Županija, Državna geodetska uprava, jedinice lokalne samouprave (i drugi izvori, te, fizičke i pravne osobe) putem sporazuma o provođenju izmjere poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske ili ostalog zemljišta, osiguravaju sredstva za predmetnu izmjeru i provodi se postupak javne nabave za odabir najpovoljnijeg ponuditelja
- u II. stupnju nakon provedbe postupka javne nabave potpisuje se Ugovor o nabavi za obavljanje geodetsko-katastarskih usluga u svrhu izrade katastra nekretnina na području grada/općine.

Sufinanciranje Programa državne izmjere i katastra nekretnina snosi se u sljedećem omjeru:

- Državna geodetska uprava 40%,
- Jedinice lokalne samouprave 30%,
- Osječko-baranjska županija 30%.

Ukoliko se vrši izmjera samo poljoprivrednog zemljišta, sufinancira se u sljedećem omjeru:

- Državna geodetska uprava 33%,
- Jedinice lokalne samouprave 34%,
- Osječko-baranjska županija 33%.

U svrhu provedbe programa državne izmjere i katastra nekretnina Osječko-baranjska županija Skupština Osječko-baranjske županije od 2008. godine donosi višegodišnje planske dokumente, temeljem kojih je sufinancirala državnu izmjeru i katastar nekretnina na području Osječko-baranjske županije. U provedbi je Program sufinanciranja državne izmjere i katastra nekretnina na području Osječko-baranjske županije za razdoblje 2013. - 2016. godine ("Županijski glasnik" broj 10/13.).

Sredstva za sufinanciranje osiguravaju se od namjenskih prihoda sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu korištenja sredstava ostvarenih od prodaje, zakupa, dugogodišnjeg zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske i koncesije ribnjaka ("Narodne novine" broj 45/09.). i na temelju članka 44. stavak 2. i članka 75. stavak 3. Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Narodne novine" broj 39/13.).

U 2014. godini Županija je nastavila sufinanciranje geodetsko-katastarske izmjere prema ugovorima koje je zaključila u prethodnim godinama na površini od oko 14.961 ha i to na području općina Drenje, Gorjani, gradova Đakovo i Našice.

Zaključen je četvrti (posljednji) godišnji ugovor vezano uz izmjeru na području Općine Donja Motičina za k.o. Donja Motičina ukupne vrijednosti 514.401,00 od čega je Županija osigurala 154.320,00 kuna. Za području Općine Gorjani k.o. Gorjani zaključen je treći Ugovor ukupne vrijednosti 2.389.648,36 kuna od čega je županija osigurala 716.894,51 kuna. Također je zaključen treći Ugovor za područje Općine Marijanci za k.o. Čamagajevci ukupne vrijednosti 149.296,50, od čega je Županija osigurala 44.788,95 kuna. Nastavljeni su radovi na području Općine Magadenovac za k.o. Šlivoševce i na području Općine Satnica Đakovačka za k.o. Gašinci.

Tablica 4. Pregled aktivnosti Osječko-baranjske županije u 2014. godine usmjerene provođenju geodetsko-katastarske izmjere

Jedinica lokalne samouprave	Površina pod izmjerom	Ukupna vrijednost ugovora	Obveza Županije (30%)	Plaćeno u 2014. godini
Našice - k.o.o Vukojevci	1 292	1.291.000,00	387.300,00	27.798,75
Drenje - k.o. Preslatinci*	1 242	1.241.000,00	372.300,00	
Đakovo - k.o. Đakovo*	2 524	5.949.850,00	1.784.955,00	
Donja Motičina - k.o. Donja Motičina**	2 193	4.741.633,70	1.419.090,00	35.587,80
Marijanci - k.o. Čamagajevci**	698	1.492.962,00	447.888,60	45.210,38
Gorjani - k.o. Gorjani**	3 782	7.965.495,00	2.389.648,50	716.894,51
Satnica Đakovačka - k.o. Gašinci	2 090	1.398.525,00	419.557,50	147.543,75
Magadenovac - k.o. Šljivoševci	1 140	749.700,00	224.910,00	92.059,50
Ukupno:	14.961	16.348.315,70	4.901.094,60	1.065.094,68

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

*U postupku izlaganja

**Zaključen je Okvirni sporazum (Temeljem Okvirnog sporazuma zaključuju se godišnji ugovori)

Na području Grada Đakova te Općine Drenje u postupku je izlaganje i očekuje se završetak u 2015. godini, ukupan iznos za isplatiti na području te dvije jedinice lokalne samouprave je 36.604,25 kuna.

Osječko-baranjska županija sufinancira izmjeru od 2003. godine, sporazumi o udruživanju sredstava, odnosno stvaranju pretpostavki za provedbu izmjere, Županija je zaključila s 19 jedinica lokalne samouprave za 43.110 ha. U istom razdoblju Županija je s jedinicama lokalne samouprave i Državnom geodetskom upravom financirala izmjeru 33.907 ha (oko 25.500 ha obavljeni poslovi izmjere), ukupna vrijednost ugovorenih poslova iznosi oko 49.295.188,00 kuna, od čega je Županija osigurala 16.524.118,00 kuna.

Tablica 5. Pregled aktivnosti Osječko-baranjske županije 2003.-2014. godine usmjerene provođenju geodetsko-katastarske izmjere

	2003/4.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009./10.	2011./12.	2013.	2014.	UKUPNO
Sporazum o sufinanciranju (udruživanje sredstava)	Đakovo, D.Miholjac, Koška,Darda, Draž, Vuka Vladislavci Šodolovci, Đak.Satnica		Feričanci Punitovci	Osijek		Našice Drenje Magadenovac D. Motičina Gorjani Marijanci				
Ukupno ha	13.562		6.069	1.700		21.779				43.110
Ugovor o nabavi za obavljanje geod.-kat. usluga	Draž 1.063 ha Vuka 127 ha Vladislavci 605 ha Šodolovci 549 ha	Darda* 1.700 ha Koška 600 ha Vuka* 360 ha	D. Miholjac 1.249 ha Marijanci 2.300 ha Đak. Satnica 2.344 ha	Darda* 201 ha Feričanci 2.070 ha Osijek 1.700 ha	Đakovo 2.524 ha Punitovci 1.880 ha	Našice 1.292 ha Drenje 1.242 ha Magadenovac 2.170 ha	D. Motičina 2.221 ha** Marijanci 698 ha** Gorjani 3.782 ha** Satnica Đ 2.090 ha	Magadenovac 1.140 ha D.Motičina** Gorjani** Marijanci**	D.Motičina** Gorjani** Marijanci**	
Ukupno ha	2.344	2.660	5.893	3.971	4.404	4.704	8791	1140		33.907
Vrijednost radova	1.670.776,00	2.465.066,00	7.725.040,00	2.382.299,00	12.943.358,00	5.767.164,00	15.591.785,00	749.700	3.054.750,61**	49.295.188,00
Osigurala Županija	551.356,08	785.126,12	2.317.512,00	746.100,00	3.883.007,00	1.728.221,64	5.477.532,70	224.910	916.425,19**	16.524.118,00

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

* izmjera samo poljoprivrednog zemljišta

**Temeljem Okvirnih sporazuma zaključeni su: četvrti (posljednji) godišnji ugovor vezano uz izmjeru na području Općine Donja Motičina za k.o. Donja Motičina, treći ugovor za područje Općine Gorjani k.o. Gorjani i treći Ugovor za područje Općine Marijanci za k.o. Čamagajevci. Naime u 2011. i 2012. godini, nakon provedenog postupka javne nabave zaključivali su se okvirni sporazumi koji se provode u četverogodišnjem razdoblju na način da se svake godine zaključuje godišnji ugovor kojim se precizira obim i vrijednost radova. Vrijednost radova i sredstva koje je osigurala Županija u 2014. godini kumulativno su prikazani u godini zaključivanja Okvirnog sporazuma 2011/12. godina, te iz tog razloga iznosi navedeni u 2014. godini nisu zbrojeni s ukupno osiguranim sredstvima i ukupno vrijednostima radova.

2.2. Sufinanciranje izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2010. - 2013. godine

Državna geodetska uprava je ostvarujući programske aktivnosti iz svoje nadležnosti koje su određene Zakonom o državnoj izmjeri i katastru nekretnina, blizu kraja desetogodišnjih aktivnosti prevođenja u digitalni oblik svih prostornih podloga: katastarskih planova, grafičkih prikaza prostornih jedinica, i Središnjeg registra prostornih jedinica (SRPJ) i Hrvatske osnovne karte u mjerilu 1:5.000 (HOK5) (karta i planova), odnosno izrade inicijalnog prvog kompleta službenih digitalnih ortofoto karata u mjerilu 1:5.000 (DOF5) i topografskih karata u mjerilu 1:25.000 (TK25). Smisao prevođenja u digitalni oblik i izrade novih prostornih podloga je pored zadovoljavanja trenutnih potreba korisnika, pri čemu su županije i njihove institucije jedna od najvažnijih skupina, stvaranje pretpostavke da se navedene podloge trajno održavaju u ažurnom stanju.

Konkretni ciljevi glede ažuriranja navedenih prostornih podloga su sljedeći:

- osigurati ažurno održavanje digitalnih katastarskih planova,
- osigurati ažurno održavanje grafičkog prikaza SRPJ-a na godišnjoj razini,
- osigurati obnavljanje službenih digitalnih ortofoto karata u mjerilu 1:5.000 u četverogodišnjem ciklusu,
- osigurati obnavljanje sadržaja temeljne topografske baze i topografskih karata u mjerilu 1:25.000 u četverogodišnjem ciklusu za prve dvije skupine prioriternih klasa objekata i u osmogodišnjem ciklusu za treću skupinu klasa objekata i
- osigurati direktno korištenje prostornih podataka iz baza podataka DGU putem geoportala (koji je uspostavljen i u testnom pogonu).

S obzirom da su jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave obvezne osigurati službene podloge za potrebe prostornog planiranja i druge aktivnosti iz svoje nadležnosti, iste se nalaze prema Državnoj geodetskoj upravi u klasičnom odnosu naručitelj-dobavljač, za pribavljanje prostornih podloga podliježu plaćanju naknada propisanih Zakonom o državnoj izmjeri i katastru nekretnina i Pravilniku o određivanju visine stvarnih troškova uporabe podataka dokumentacije državne izmjere i katastra nekretnina.

Državna geodetska uprava ponudila je jedinicama regionalne (područne) samouprave četverogodišnji Sporazum o sufinanciranju izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2010. - 2013. godine kojim su uređeni odnosi između jedinica regionalne (područne) samouprave i Državne geodetske uprave. Ukupna vrijednost sufinanciranja izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2010. - 2013. godine za područje Osječko-baranjske županije prema ponudi Državne geodetske uprave iznosi 1.654.710,00 kuna, odnosno godišnje 413.677,00 kuna, što je za 20% manje u odnosu na vrijednost prostornih podloga utvrđene Pravilnikom o određivanju visine stvarnih troškova uporabe podataka dokumentacije državne izmjere i katastra nekretnina ("Narodne novine" broj 148/08 i 75/09). Sporazumom Državna geodetska uprava osigurala je sredstva za sufinanciranje spomenutih radova, a Županija:

- potpisivanjem Sporazuma stječe pravo opetovanog povlačenja prostornih podataka i podloga obuhvaćenih Sporazumom bez ograničenja,
- stječe pravo korištenja prostornih podataka i podloga neograničeno za svoje potrebe,
- korištenje podataka, odnosno pravo korištenja, odnosi se također na županijske institucije, odnosno pravne i fizičke osobe koje za Županiju izvode ugovorima definirane poslove koji trebaju prostorne podloge,
- korištenje podataka, odnosno pravo korištenja, odnosi se na općine i gradove koji nisu stekli status velikog grada i
- potpisivanjem Sporazuma županije, ne stječu pravo prenošenja (davanja) prostornih informacija i podloga trećim subjektima.

Službene prostorne podloge (kartografske i prostorne), koje u okviru svoje nadležnosti izrađuje i održava Državna geodetska uprava, a predmet su sufinanciranja obuhvaćaju:

1. Službene listove Detaljne topografske karte u mjerilu 1:25000 (TK25)
2. Digitalnu ortofoto kartu DOF5
3. Hrvatsku osnovnu kartu HOK 5
4. Digitalni ortofoto plan DOF2 za područje izrađenosti
5. Podaci u alfanumeričkom obliku (Županija, grad/općina, mjesna samouprava, naselje, ulica i kućni brojevi)
6. Podaci u grafičkom obliku (Županija, grad/općina, mjesna samouprava i naselja, statistički krug, katastarska općina - Središnji registar prostornih jedinica)
7. Digitalni katastarski planovi - rasteri
8. Digitalni katastarski planovi - vektori.

S područja Osječko-baranjske županije u sufinanciranju ovoga Projekta sudjelovalo je 37 jedinica lokalne samouprave na način uređen "Sporazumom o sufinanciranju izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2010. - 2013. godine", te u svom proračunu od 2010. do 2013 osiguravali su po 5.000,00 kuna, odnosno ukupno 20.000,00 kuna.

Iznos od 120.000,00 kuna u četverogodišnjem razdoblju osiguravala su i tri javna trgovačka društva i to Uprava za ceste Osječko-baranjske županije, Cesting d.o.o. Osijek i HEP-Plin d.o.o., Osijek, svako po 10.000,00 kuna, Preostali dio sredstava u iznosu od 790.710,00 kuna u četverogodišnjem razdoblju osiguravala je Osječko-baranjska županija.

Sporazum o sufinanciranju izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2010. - 2013. godine s Državnom geodetskom upravom Županija je zaključila 28. listopada 2010. godine. Budući da je navedeni Sporazum zaključen 28. 10. 2010. godine, a vrijeme trajanja je 4 godine proizašle obveze iz Sporazuma trajale su do 28. 10. 2014. godine.

Tablica 6. Pregled uplaćenih sredstava prema Državnoj geodetskoj upravi

Godina	Uplaćeno
2010.	72.535,04
2011.	413.677,50
2012.	413.677,50
2013.	413.677,50
2014.	341.142,46
Ukupno:	1.654.471,00

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

3. Projekt "Kontrola plodnosti tla na poljoprivrednim gospodarstvima" na području Osječko-baranjske županije

Projekt "Kontrola plodnosti tla na poljoprivrednim gospodarstvima" radi praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta i utvrđivanja preporuka za gnojidbu s ciljem optimizacije gnojidbe i postizanja visokih i stabilnih prinosa u granicama ekonomičnosti provodi se od 2003. godine. Projekt se provodi u suradnji s jedinicama lokalne samouprave, Agencijom za poljoprivredno zemljište i Poljoprivrednim fakultetom u Osijeku. Neposredni korisnici rezultata analize tla i preporuke za gnojidbu usjeva su obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrtnici, zadruge i trgovačka društva. Maksimalan broj analiza po jednom poljoprivrednom gospodarstvu utvrđuju jedinice lokalne samouprave koje sudjeluju u Projektu.

Zakon o poljoprivrednom zemljištu ("Narodne novine" broj 39/13.) u članku 7. utvrdio je obvezu fizičkih i pravnih osoba da prate stanje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države kojeg koriste na temelju ugovora o zakupu, zakupu zajedničkog pašnjaka i zakupu za ribnjake. Praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta obavlja Agencija za poljoprivredno zemljište na temelju analize tla po službenoj dužnosti ili na zahtjev korisnika, tijekom prve godine nakon uvođenja u posjed i zadnje godine prije isteka ugovora o zakupu, zakupu zajedničkog pašnjaka i zakupa za ribnjake te periodično najmanje svake pete godine, a za korisnike koji su upisani u upisnik integrirane proizvodnje po zahtjevima takve proizvodnje. Troškove analize tla snosi korisnik zemljišta.

Skupština Osječko-baranjske županije 20. svibnja 2014. godine donijela je Zaključak o provedbi projekta "Kontrola plodnosti tla na poljoprivrednim gospodarstvima" na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini, radi praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta i utvrđivanja preporuka za gnojidbu, s ciljem optimizacije gnojidbe i postizanja visokih i stabilnih prinosa u granicama ekonomičnosti, uz smanjivanje ekološkog opterećenja okoliša, a Župan 27. lipnja 2014. godine Zaključak o provedbi Projekta "Kontrola plodnosti tla na poljoprivrednim gospodarstvima" na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini.

Sporazumi o provedbi Projekta "Kontrola plodnosti tla na poljoprivrednim gospodarstvima" na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini između Županije, Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku, Agencije za poljoprivredno zemljište i 40 jedinica lokalne samouprave (7 gradova i 33 općine) potpisani su 17. srpnja 2014. godine.

U Projekt "Kontrola plodnosti tla na poljoprivrednim gospodarstvima" u 2014. godini uključilo se 7 gradova i 33 općine. U projektu nisu sudjelovale općine Đurđenovac i Strizivojna. U sufinanciranju uzoraka analiza tla Osječko-baranjska županija sudjeluje sa 40%, jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine) sa 40% i krajnji korisnici s 20% od ukupne cijene uzorka. Cijena jednog uzorka iznosi 356,73 kune. U cijenu je uračunato uzimanje uzoraka na terenu, dostava uzoraka u laboratorij, laboratorijska analiza uzorka tla, interpretacija rezultata i preporuka gnojidbe.

Informiranje krajnjih korisnika o Projektu na području jedinica lokalne samouprave koje su se uključile u ovaj Projekt, te animiranje istih da sudjeluju u Projektu, izbor korisnika usluga i naplaćivanje iznosa od 71,35 kuna od krajnjih korisnika usluge analize tla, obavljaju općine odnosno gradovi. Zbog svoje specifičnosti (nedostatak kadra, velika površina) navedene obveze na području grada Osijeka obavlja Agencija za poljoprivredno zemljište.

U tablici 7. prikazani su podaci o broju uzoraka analize tla s kojim sudjeluju pojedini gradovi/općine, te iznos financijskih sredstava koje će izdvojiti Osječko-baranjska županija, gradovi/općine i krajnji korisnici u zajedničkom Projektu "Kontrola plodnosti tla na poljoprivrednim gospodarstvima" u 2014. godini.

Tablica 7.

GRADOVI/OPĆINE	BROJ UZORAKA ANALIZE TLA	FINANCIJSKA SREDSTVA (kn)		
		Osječko-baranjska županija (40%)	Gradovi/Općine (40%)	Krajnji korisnici (20%)
Beli Manastir	35	4.994,22	4.994,22	2.497,12
Belišće	150	21.403,80	21.403,80	10.701,90
Donji Miholjac	120	17.123,04	17.123,04	8.561,52
Đakovo	150	21.403,80	21.403,80	10.701,90
Našice	120	17.123,04	17.123,04	8.561,52
Osijek	150	21.403,80	21.403,80	10.701,90
Valpovo	100	14.269,20	14.269,20	7.134,60
Antunovac	70	9.988,44	9.988,44	4.994,22
Bilje	100	14.269,20	14.269,20	7.134,60
Bizovac	100	14.269,20	14.269,20	7.134,60

Čeminac	70	9.988,44	9.988,44	4.994,22
Čepin	120	17.123,04	17.123,04	8.561,52
Darda	7	998,84	998,84	499,43
Donja Motičina	35	4.994,22	4.994,22	2.497,12
Draž	100	14.269,20	14.269,20	7.134,60
Drenje	100	14.269,20	14.269,20	7.134,60
Erdut	100	14.269,20	14.269,20	7.134,60
Ernestinovo	50	7.134,60	7.134,60	3.567,30
Feričanci	34	4.851,53	4.851,53	2.425,76
Gorjani	34	4.851,53	4.851,53	2.425,76
Jagodnjak	70	9.988,44	9.988,44	4.994,22
Kneževi Vinogradi	120	17.123,04	17.123,04	8.561,52
Koška	69	9.845,75	9.845,75	4.922,82
Levanjska Varoš	20	2.853,84	2.853,84	1.426,92
Magadenovac	90	12.842,28	12.842,28	6.421,14
Marijanci	30	4.280,76	4.280,76	2.140,38
Petlovac	60	8.561,52	8.561,52	4.280,76
Petrijevci	70	9.988,44	9.988,44	4.994,22
Podgorač	34	4.851,53	4.851,53	2.425,76
Podravska Moslavina	30	4.280,76	4.280,76	2.140,38
Popovac	70	9.988,44	9.988,44	4.994,22
Punitovci	50	7.134,60	7.134,60	3.567,30
Satnica Đakovačka	50	7.134,60	7.134,60	3.567,30
Semeljci	50	7.134,60	7.134,60	3.567,30
Šodolovci	40	5.707,68	5.707,68	2.853,84
Trnava	50	7.134,60	7.134,60	3.567,30
Viljevo	50	7.134,60	7.134,60	3.567,30
Viškovci	35	4.994,22	4.994,22	2.497,12
Vladislavci	35	4.994,22	4.994,22	2.497,12
Vuka	35	4.994,22	4.994,22	2.497,12
Ukupno:	2.803	399.965,68	399.965,68	199.982,83

Izvor podataka: jedinice lokalne samouprave Osječko-baranjske županije,

Obrada: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

Ukupna vrijednost Projekta je 999.914,19 kuna. Osječko-baranjska županija sufinancira Projekt "Kontrola plodnosti tla na poljoprivrednim gospodarstvima" s ukupno 399.965,68 kuna, jedinice lokalne samouprave s ukupno 399.965,68 kuna, a krajnji korisnici s ukupno 199.982,83 kuna. Do 24. prosinca 2014. godine analizirano je 2.337 uzoraka tla od ukupno 2.803 uzoraka tla predviđenih projektom za analizu što iznosi 82,55%.

U tablici 8. prikazan je usporedni pregled o sudjelovanju gradova/općina u zajedničkom projektu "Kontrola plodnosti tla na poljoprivrednim gospodarstvima" 2003. do 2014. godine, uz napomenu da se 2013. godini projekt se nije provodio.

Tablica 8. Prikaz provedbe projekta po godinama

Godina	Broj gradova/općina	Broj uzoraka	Vrijednost projekta (kn)
2003.	12	2.307	450.000,00
2004.	23	2.965	896.319,50
2005.	25	3.290	994.567,00
2006.	27	3.305	999.101,50
2007.	26	3.306	999.403,80
2008.	34	2.985	999.995,00

2009	35	2.985	999.995,00
2010.	30	2.686	999.871,92
2011.	39	2.846	999.002,92
2012.	39	2.803	999.914,19
2014.	40	2.803	999.914,99
Ukupno:		32.281	10.338.085,02

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

4. Provedba Nacionalnog programa navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim na području Osječko-baranjske županije

Poljoprivredna proizvodnja je proizvodnja koja najviše ovisi o klimatskim uvjetima, a pouka iz katastrofalne suše iz 2003. godine, kao i u 2011. i 2012. godini je činjenica da navodnjavanje poljoprivrednih površina na kojima su zasijane poljoprivredne kulture su ključna stvar za poljoprivrednu proizvodnju u vremenu velikih klimatskih promjena.

Vlada Republike Hrvatske na svojoj 121. sjednici od 17. studenoga 2005. godine, usvojila je Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama (NAPNAV). Cilj je Programa da se organiziranjem navodnjavanja, te okrupnjavanjem poljoprivrednog zemljišta, izmjenom strukture poljoprivredne proizvodnje, uvođenjem dohodovnih kultura, osiguraju preduvjeti za primjenu novih tehnologija u uvjetima navodnjavanja, što bi trebalo rezultirati boljim korištenjem prirodnih resursa za učinkovitiju poljoprivrednu proizvodnju, a u konačnici voditi razvoju ruralnih prostora.

Prema veličini navodnjavanih površina Republika Hrvatska se nalazi na jednom od posljednjih mjesta u Europi. Službeni podaci ukazuju da se u Hrvatskoj navodnjavalo 9264 ha ili 0,86% korištenih poljoprivrednih površina. S obzirom na postojeće prirodne potencijale, a to su kvaliteta tla, bogati vodni resursi uz klimatske pogodnosti, nedvojbeno je da ih je potrebno koristiti za učinkovitiju poljoprivrednu proizvodnju. Analize pokazuju da se suše u Hrvatskoj javljaju u prosjeku svake treće do pete godine, a ovisno o intenzitetu i dužini trajanja, mogu smanjiti urode raznih kultura od 20-80%.

Navodnjavanje je jedna od mjera kojom se štete od suše mogu smanjiti, a u nekim područjima i potpuno izbjeći. Redukcije prinosa poljoprivrednih kultura uzgajanih bez navodnjavanja na području Republike Hrvatske iznose u prosječnim klimatskim uvjetima od 10 - 60%, a u sušnim i do 90% od biološkog potencijala, ovisno o kulturi, tipu tla i području.

Opći ciljevi NAPNAV-a kao strateške podloge za njegovo provođenje su sljedeći:

- analizirati i kvantificirati potencijale za sustavno uvođenje navodnjavanja u Republici Hrvatskoj,
- definirati prava i obveze svih sudionika u sustavu navodnjavanja,
- dokument treba biti kvalitetna osnova za planiranje uvođenja sustava za navodnjavanje, izgradnju infrastrukture i realizaciju planova proizvodnje poljoprivrednih kultura u novim uvjetima organizirane i nadzirane primjene navodnjavanja.

Vrste sustava za navodnjavanje i njihova veličina ovise o potencijalnim korisnicima. U kategoriju **vrlo malih** sustava pripadaju navodnjavane površine manje od 5 ha, a **malima** se smatraju oni na površinama od 5-10 ha. To su uglavnom jedno ili više komercijalnih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

Sustavi **srednje** veličine odnose se na navodnjavane površine od 10 - 200 ha, a potencijalni korisnici su jedno ili više obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, jedna ili više zadruga, te trgovačka društva, a potrebna je suglasnost svih sudionika. **Veliki** sustavi smatraju se oni koji se izgrađuju za navodnjavanje površina većih od 200 ha, a potencijalni korisnici su više obiteljskih

poljoprivrednih gospodarstava, jedna ili više zadruga, te jedno ili više trgovačkih društava, te je potrebna suglasnost 70% sudionika.

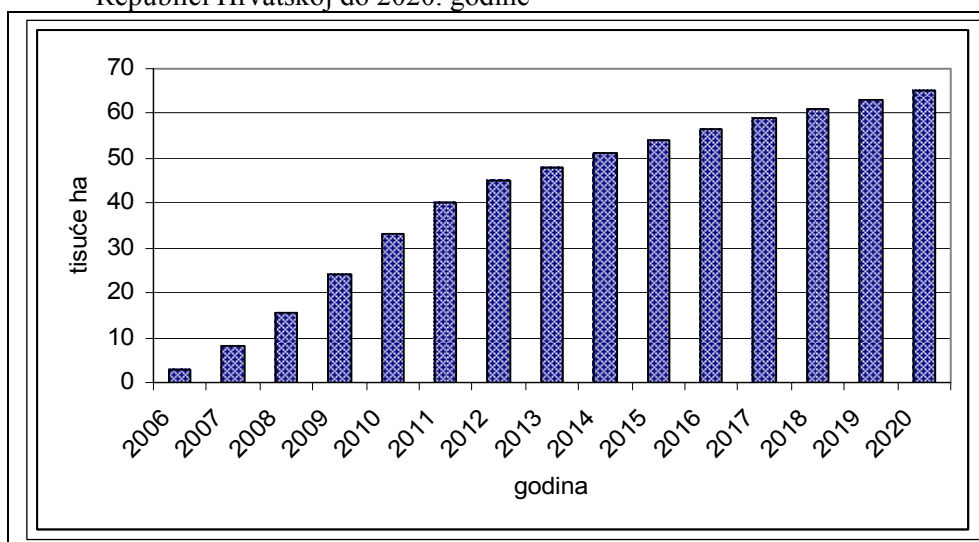
Prema Nacionalnom projektu navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama - NAPNAV, ukupna investicija do 2010. godine trebala je iznositi 318.500.000 eura, a do 2020. godine 591.500.000 eura. Navedenim dokumentom predviđeno je da će izgradnju vodozahvata i distribucijske mreže financirati Vlada Republike Hrvatske, dok u sustav za navodnjavanje ulaže krajnji korisnik. Tako je ukupna investicija države do 2010. godine trebala iznositi 213,4 milijuna eura, a do 2020. godine 396 milijuna eura.

Izvori financiranja NAPNAV-a:

- Državni proračun RH,
- pristupni fondovi EU, Svjetska banka,
- komercijalni krediti s jamstvom države,
- lokalna samouprava.

Do 2010. godine bila je planirana izgradnja sustava za navodnjavanje na 35.000 ha poljoprivrednih površina, odnosno do 2020. godine na ukupno 65.000 ha.

Slika 1. Kumulativno povećanje navodnjavanih poljoprivrednih površina u Republici Hrvatskoj do 2020. godine

Izvor: Hrvatske vode, Jedinica NAPNAV

U provedbi NAPNAV-a županije imaju značajnu ulogu zbog specifične prirode izgradnje sustava na nacionalnoj razini, organizacija i provođenje pojedinačnih projektnih zadataka zahtjeva naročite kadrovske kapacitete, a koje niže teritorijalne jedinice u pravilu nemaju i ne mogu preuzeti poslove oko planiranja sustava za navodnjavanje.

Plan navodnjavanja područja Osječko-baranjske županije donijela je Skupština Županije 11. ožujka 2006. godine ("Županijski glasnik" broj 3/06.). Plan navodnjavanja sadrži devet poglavlja i predstavlja opsežan i sustavno izrađen planski dokument koji je odlična osnova za daljnje detaljnije rješavanje konkretnih projekata navodnjavanja na pojedinim lokacijama Županije, a izrađen je sukladno projektnom zadatku i utemeljen u postojećoj zakonskoj regulativi. Sustavno su sagledane i analizirane sve karakteristike područja relevantne za provedbu navodnjavanja.

Plan navodnjavanja na području Osječko-baranjske županije definirao je smjernice, kriterije i ograničenja za planski razvoj navodnjavanja područja, prijedlog plana i njegove faze realizacije, prijedlog izvora financiranja, te osnove upravljanja i gospodarenja vodnim resursima u svrhu navodnjavanja. Plan je baziran na potrebama za uvođenje navodnjavanja kao osnovom za daljnji opstanak i razvoj poljoprivrede. Predložena konceptijska rješenja utemeljena su u postojećim uvjetima

i zasnovana na ostalim važnim studijskim i dokumentacijskim elaboratima kao što su Nacionalni plan navodnjavanja Republike Hrvatske i Vodnogospodarska osnova Republike Hrvatske s kojima su u potpunosti kompatibilni, a razmotrena je i mogućnost utjecaja izgradnje vodne stepenice Osijek.

U provedbi Nacionalnog projekta navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama (NAPNAV) Osječko-baranjska županija od 2006. godine prijavljuje pojedine projekte navodnjavanja nadležnom tijelu. U 2006. godini kandidirano je nekoliko projekata od kojih je Stručni tim za izradu i provođenje NAPNAV-a i tada Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, odobrilo 11 projekata navodnjavanja na području Županije, a koji su se trebali sufinancirati u sklopu Plana upravljanja vodama Hrvatskih voda, te su i utvrđeni okvirni iznosi sufinanciranja iz Državnog proračuna za 2006. godinu.

Provedba NAPNAV-a na području Osječko-baranjske županije nastavljena je i u 2007. i 2008. godine. U skladu sa zahtjevom Hrvatskih voda od 3. studenog 2008. godine, Radna grupa za provedbu NAPNAV-a na području Osječko-baranjske županije u svom prijedlogu za 2009. godinu podržala skoro sve ranije predložene projekte navodnjavanja, odnosno ukupno 11 projekata sustava navodnjavanja. Međutim u 2009. godini Osječko-baranjskoj županiji nije odobreno sufinanciranje sredstvima iz državnog proračuna niti za jedan predloženi projekt sustava navodnjavanja.

Osječko-baranjska županija je za 2010. godinu kandidirala nekoliko projekata izrade projektne dokumentacije za sustave navodnjavanja od kojih je i sustav sliva rijeke Karašice koji predstavlja jedan od najstarijih uspješnih primjera pretvaranja šumskih i močvarnih područja u Hrvatskoj u visokoproduktivne poljoprivredne površine. Studijom izvodljivosti uređenja vodnog režima sliva Karašice za potrebe višenamjenskog korištenja dokazana je opravdanost daljnjeg ulaganja u razvoj poljoprivredne proizvodnje ovog područja uvođenjem sustava navodnjavanja koji bi se zasnivao na prevođenju rijeke Drave u sliv Karašice tijekom vegetacijskog razdoblja.

Izgradnjom ovoga sustava omogućit će se navodnjavanje oko 18.500 ha poljoprivrednih površina, kao i uređenje vodnog režima na području jedinica lokalne samouprave koje mu gravitiraju, čime će se poboljšati uvjeti života i gospodarskog razvoja za oko 45.000 stanovnika. Ukupno potrebna financijska sredstva za izgradnju cijelog Sustava navodnjavanja Karašica iznose oko 572.000.000,00 kuna. Također se za potrebe urbanističkog uređenja obala uz Karašicu na području Valpova i Belišća predviđa se osim povećanja minimalnih protoka još i rekonstrukcija praga na Gatskom kanalu, rekonstrukcija ustave na početku Donje Karašice, te izvedba pragova u koritu na potezu od Valpova do Belišća i ustave nizvodno od Valpova, kojima bi se dodatno podizala razina vode Karašice na značajnim dionicama.

Realizacijom Projekta doći će i do povećanja prihoda od poljoprivredne i ribnjačarske proizvodnje, turizma, kao i povećanja zaposlenosti. Posebno je važno naglasiti i kontrolu rizika od klimatskih promjena (štete od suša i poplava) koja će biti omogućena realizacijom Projekta. S obzirom na veliki iznos cjelokupne investicije kao i njegovu važnost za SN Karašica prihvaćeno je sufinanciranje u omjeru 80% državni proračun 20% Županija kroz tri godine te je za provedbu navedenog zaključen Sporazum s Ministarstvom regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva i utvrđeni su iznosi sufinanciranja prema sljedećoj dinamici:

Tablica 9. Prikaz sufinanciranja Sustava navodnjavanja Karašica

Redni broj	Sufinancijeri	Izvori sufinanciranja			
		2011.godina	2012.godina	2013.godina	Ukupno
1	MRRŠVG	2.800.000	3.200.000	3.600.000	9.600.000
2	Osječko-baranjska županija	700.000	800.000	900.000	2.400.000
Ukupno:		3.500.000	4.000.000	4.500.000	12.000.000

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

U 2010. godini s Hrvatskim vodama zaključen je i Ugovor o sufinanciranju projektne dokumentacije na području Osječko-baranjske županije Program navodnjavanja Osječko-baranjske županije za izradu Idejnog i Glavnog projekta sustava navodnjavanja Poljoprivredni institut Osijek, čija vrijednost iznosi 200.000,00 kuna, a sufinancira se na način da Hrvatske vode osiguravaju 50%, a drugih 50% potrebnih sredstava osigurava krajnji korisnik Poljoprivredni institut Osijek u skladu s Sporazumom zaključenim sa Županijom.

U 2011. godini nastavlja se suradnja s Hrvatskim vodama na provedbi NAPNAV-a i to kroz provedbu nekoliko novih projekata kao i nastavak započetih u prethodnom razdoblju. Tako je zaključen Ugovor o sufinanciranju izrade studije o utjecaju na okoliš Sustava navodnjavanja Baranja kojom se utvrđuje potreba izrade ocjene prihvatljivosti planiranog zahvata u okoliš radi navodnjavanja poljoprivrednih površina.

Nastavljajući započet projekt SN Karašica zaključen je s Hrvatskim vodama i Ugovor o sufinanciranju projektne dokumentacije na području Osječko-baranjske županije Program izrade projektne dokumentacije Sustava navodnjavanja Karašica. Temeljem ovog Ugovora Hrvatske vode kao komisionar provele su postupak javne nabave i na osnovu njega odabrale najpovoljnijeg ponuđača s kojim je zaključen Okvirni sporazum o izradi projektne dokumentacije Sustava navodnjavanja Karašica.

U 2011. godini, osim za Sustav navodnjavanja Karašica s Hrvatskim vodama je sklopljen i Ugovor o sufinanciranju izrade projektne dokumentacije na području Osječko-baranjske županije Program navodnjavanja Osječko-baranjske županije. Njime su utvrđeni iznosi sredstava za sufinanciranje izrade projektne dokumentacije za sljedeće sustave navodnjavanja Poljoprivredni institut Osijek, Dalj, Baranjsko brdo i Mala šuma-Velik vrt, a ukupna vrijednost ugovora iznosila je 799.260,00 kuna.

Tijekom 2012. godine nastavljena je suradnja Osječko-baranjske županije s Hrvatskim vodama na provođenju projekta Sustava navodnjavanja Karašica te je 17. svibnja 2012. godine s Hrvatskim vodama sklopljen Ugovor o sufinanciranju projektne dokumentacije na području Osječko-baranjske županije Program izrade projektne dokumentacije sustava navodnjavanja Karašica. Također je u 2012. godini s Hrvatskim vodama zaključen i Ugovor o o sufinanciranju izrade studije o utjecaju na okoliš i Glavnog projekta Sustava navodnjavanja Baranja.

U nastavku provedbe Nacionalnog projekta navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama (NAPNAV) na području Osječko-baranjske županije u 2012. godine Osječko-baranjska županija je 29. lipnja 2012. godine zaključila ugovor o sufinanciranju projektne dokumentacije na području Osječko-baranjske županije za sustave navodnjavanja Poljoprivrednog instituta Osijek, Baranjsko brdo i Mala šuma-Velik vrt.

U rujnu 2012. godine nastavljene su aktivnosti na provedbi NAPNAV-a na području Županije i potpisana su s Hrvatskim vodama dva Ugovora vezana uz izradu projektne dokumentacije za Sustav navodnjavanja Dalji i to Ugovor o sufinanciranju izrade projektne dokumentacije i Ugovor o komisionom vođenju Projekta.

Na radnom sastanku s predstavnicima Hrvatskih voda održanom 3. listopada 2012. godine pored ostalog postignut je i dogovor da radi ubrzanja postupaka izrade projektne dokumentacije za pojedine sustave navodnjavanja, te postupke vode Hrvatske vode temeljem komisionih ugovora. Slijedom navedenog, 18. prosinca 2012. godine potpisana su dva Ugovora o komisionom vođenju projekta i to: Sustav navodnjavanja Budimci-Krndija obuhvat sustava je 600 ha i Sustav navodnjavanja Puškaš, obuhvat sustava je 853 ha.

Prema Ugovorima o sufinanciranju Hrvatske vode će sufinancirati troškove izrade projektne dokumentacije za navedene sustave navodnjavanja s 80%, dok će Županija osigurati preostalih 20% potrebnih sredstava.

Tijekom 2013. godine nastavljene su aktivnosti na izradi projektne dokumentacije za definirane sustave navodnjavanja na kojima postoje korisnici. Tako je za Sustav navodnjavanja Dalj s Hrvatskim vodama zaključen Ugovor o sufinanciranju izrade projektne dokumentacije i Ugovora o komisionom vođenju Projekta izrade projektne dokumentacije.

Također je u 2013. godine s Hrvatskim vodama zaključen ugovor o sufinanciranju projektne dokumentacije za sustav navodnjavanja Karašica, kao i Ugovor o aktivnoj reviziji Idejnog projekta Podsustava navodnjavanja Miholjački Poreč u okviru Sustava navodnjavanja Karašica. Za Sustav navodnjavanja Poljoprivredni institut Osijek je ishodaena je lokacijska dozvola.

U cilju izrade projektne dokumentacije za pojedine sustave navodnjavanja za koje postoje krajnji korisnici, s Hrvatskim vodama je zaključen Ugovor o komisijskom vođenju projekta izrade projektne dokumentacije za Sustav navodnjavanja Budimci-Krndija, obuhvat sustava je 600 ha. Sukladno zaključenom Ugovoru o komisijskom vođenju projekta izrade projektne dokumentacije za Sustav navodnjavanja Puškaš, tijekom 2013. godine nastavljena je izrada ove projektne dokumentacije.

U sklopu provedbe NAPNAV-a definiran je Sustav navodnjavanja Baranja obuhvata 4.999 ha, a koji se proteže na području Općine Kneževi Vinogradi. Potrebna voda za ovaj sustav navodnjavanja osigurat će se iz lateralnog kanala Kneževi Vinogradi-Zmajevac čija izgradnja je u tijeku.

Sufinanciranje projektne dokumentacije za sustave navodnjavanja Hrvatske vode provode temeljem jednogodišnjih ugovora, tako je i u 2014. godine s Hrvatskim vodama zaključen Ugovor o sufinanciranju projektne dokumentacije na području Osječko-baranjske županije Program izrade projektne dokumentacije sustava navodnjavanja Karašica, a koji se odnosi na izradu projektne dokumentacije za Podsustav navodnjavanja Miholjački Poreč. Također je potpisao s Hrvatskim vodama i Ugovor o sufinanciranju izrade projektne dokumentacije na području Osječko-baranjske županije, Program izrade projektne dokumentacije Sustav navodnjavanja Dalj, kao i Ugovor o sufinanciranju projektne dokumentacije za: SN Budimci-Krndija, SN Puškaš, SN Baranja, SN Poljoprivredni institut Osijek, SN Mala šuma-Velik Vrt, SN Baranjsko Brdo i SN Dravski rit.

Postupajući sukladno Zakonu o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 133/13.), Župan je 25. ožujka 2014. godine Ministarstvu gospodarstva dostavio prijave za proglašenjem projekata strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske za dva projekta navodnjavanja i to: SN Dalj I. faza, ukupne vrijednosti 38.700.000,00 kuna i dva podsustava navodnjavanja u okviru SN Karašica i to Podsustav navodnjavanja Miholjac-Viljevo i Podsustav navodnjavanja Kapelna, ukupne vrijednosti 72.600.000,00 kuna.

Tijekom 2014. godine ishodaeni su konzervatorski i vodopravni uvjeti za sljedeće sustave navodnjavanja: SN Budimci-Krndija, SN Dalj I. faza, SN Miholjac-Viljevo, SN Kitišanci, SN Kapelna, ishodaena je Lokacijska dozvola za SN Dalj I. faza, potvrda Glavnog projekta Sustava navodnjavanja Mala šuma-Veliki vrt, Lokacijska dozvola za Sustav navodnjavanja Dalj i Lokacijska dozvola za Sustav navodnjavanja Budimci-Krndija. Za pojedine sustave navodnjavanja za koje su ishodaeni potrebni dokumenti za izgradnju, njihova izgradnja se planira u 2015. godini i to iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.

Tablica 10. Pregled sufinanciranja provedbe NAPNAV-a u 2014. godini

Redni broj	Sustav navodnjavanja	Iznos
1.	Sustav navodnjavanja Baranjsko brdo	82.006,20
2.	Sustav navodnjavanja Karašica	118.257,66
3.	Sustav navodnjavanja Puškaš	11.337,50
4.	Sustav navodnjavanja Baranja	101.802,53
5.	Sustav navodnjavanja Dalj	63.780,00
Ukupno:		382.683,89

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

Tablica 11. Provedba Plana navodnjavanja Osječko-baranjske županije, stanje na dan 18.ožujka 2014. godine

	ha	Izrađena dokumentacija	Projektantska vrijednost investicije	Planirana izgradnja početak	kraj	Korisnik	
1. SN Baranja	5000	Idejni projekt, Studija utjecaja na okoliš, Studija izvodljivosti	10.000.000,00	2015.	2016.	Belje d.d.(3.200 ha) i privatni korisnici	
2. SN Baranjsko brdo	368	Studija izvodljivosti Idejni projekt	8.000.000,00	2016.	2017.	Werkos d.o.o.	
3. SN Budimci-Krndija	565	Idejno rješenje, Idejni projekt lokacijsku dozvolu	12.900.000,00	2016.	2017.	Novocomerce d.o.o.	
4. SN Dalj 1. faza	906	Idejno rješenje, Idejni projekt	38.700.000,00	2016.	2017.	Novi agrar d.o.o.	
5. SN Dravski rit	1690	Predstudija izvodljivosti	47.000.000,00	2017.	2018.	Belje d.d., Fermopromet d.o.o. i privatni korisnici	
6. SN Karašica - revitalizacija vodotoka			27.000.000,00	2016.	2017.		
7. SN Karašica 1. faza podsustav Kapelna	1216	Koncepcijsko rješenje Idejni projekt	29.000.000,00	2016.	2017.	veliki i mali korisnici i poljoprivredne zadruge	
8. SN Karašica 1. faza podsustav Miholjac-Viljevo	682	Koncepcijsko rješenje Idejni projekt	16.600.000,00	2016.	2017.	veliki i mali korisnici i poljoprivredne zadruge	
9. SN Karašica 1. faza podsustav Kitišanci	1198	Koncepcijsko rješenje Idejni projekt	26.200.000,00	2017.	2018.	veliki i mali korisnici i poljoprivredne zadruge	
10. SN Karašica 1. faza podsustav Miholjački Poreč	490		12.000.000,00	2017.	2018.	mali korisnici i poljoprivredne zadruge	
11. SN Mala šuma - Veliki Vrt	78	Idejni projekt, Glavni projekt	5.000.000,00	2015.	2016.	udruga malih korisnika	
12. SN Poljoprivredni instituti Osijek	205	Idejni projekt Glavni projekt	6.000.000,00	2015	2016.	Poljoprivredni institut	
13. SN Puškaš	925	Idejni projekt	u izradi Glavni projekt	5.000.000,00	2016.	2017.	Belje i PZ Bajmak
Ukupno Županija	13.233		243.400.000,00				

Izvor: Hrvatske vode, Jedinica za NAPNAV

ZAKLJUČAK

Poljoprivreda kao gospodarska djelatnost vezana je uz biljnu i stočarsku proizvodnju, kao i preradu, te promet poljoprivrednih proizvoda. U cilju gospodarskog razvoja Županije potrebno je primarnu poljoprivrednu proizvodnju staviti u funkciju zadovoljavanja potreba domaćeg tržišta, razvoja prehrambene industrije koja mora stvoriti dodanu vrijednost uz povećanje broja radnih mjesta, te razvijati i uvoditi nove tehnologije u funkciji održivog razvoja i zaštite okoliša, kao i razvijati proizvodnju temeljenu na ekološkim načelima, budući da posjedujemo sve potrebne resurse.

Radi unaprjeđenja poljoprivrede na području Osječko-baranjske županije od 2004. godini pokrenuto je niz projekata kojima je bio cilj pomoći onima koji ulažu u biljnu proizvodnju, u navodnjavanje, u podizanje dugogodišnjih nasada, u proizvodnju mlijeka, jaja i mesa, kao i onima koji imaju druga ulaganja koja u konačnici predstavljaju ulaganja u razvoj i unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje. Ulaganjem u istraživačke projekte Županija u suradnji sa znanstvenim i istraživačkim institucijama stvara uvjete za razvoj poljoprivredne proizvodnje na znanstvenim temeljima i rezultatima provedenih istraživanja.

Strateškim dokumentima prepoznata je važnost ulaganja u poljoprivrednu proizvodnju, te se provedbom različitih projekata osigurava i strukturna prilagodba i porast konkurentnosti unutar poljoprivrednog sektora. Provedbu tih projekata posebno se ističe valorizacija svakog pojedinog poljoprivrednog gospodarstva korisnika sredstava osiguranih tim projektima, te mogu za pojedince, obiteljska gospodarstva, zadruge i obrtnike, te trgovačka društva postati izvor razvojnih šansi. Uz navedeno kroz projekte se ostvaruje efikasnija suradnja između proizvođača i tako otvara mogućnost povezivanja i udruživanja temeljenih na zajedničkim stručnim, ekonomskim i organizacijskim interesima u području proizvodnje, prerade i nastupa na i prema tržištu.

U daljnjem razvoju poljoprivrede na području Županije potrebno je razvijati infrastrukturu u poljoprivredi kroz izgradnju dostatnih skladišnih prostora za povrtlarsku i voćarsku proizvodnju. Paralelno s time neophodno je intenzivno poticanje uspostave prerađivačkih postrojenja za voće i povrće. Zbog dobre opskrbljenosti vodom potrebno je nastaviti s aktivnostima na provedbi Nacionalnog projekta navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem, razvijati povrtlarsku i voćarsku proizvodnju i na takav način mijenjati sjetvenu strukturu površina te snažno poticati radno intenzivne proizvodnje, odnosno proizvodnje koje godišnje imaju više od 2.000 radnih sati.

Republika Hrvatska postala je dio globalnog tržišta na kojem je konkurentnost proizvodnje preduvjet opstanka, stoga je potrebna stalna prilagodba uvjetima ovakvog tržišta. Kako bismo se diversificirali na tržištu i u svijesti potrošača, Osječko-baranjska županija je u sklopu provedbe projekta "Jabuka.net: Umrežavanjem i marketingom prema ekonomskom razvoju" stvorila brend "Slavonska jabuka Dika" i osnovan je i klaster proizvođača jabuka. Brandingom poljoprivrednih proizvoda, kao i stvaranjem robnih marki drugih poljoprivrednih proizvoda čvršće ćemo se pozicionirati, te potencirati svijest i lojalnost prema brandu. Osim toga potrebno je aktivnije raditi na zaštiti poljoprivrednih proizvoda s područja Županije, dobivanjem oznake izvornosti, oznake zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalnog specijaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

U daljnjem oblikovanju poljoprivredne politike potrebno je posebnu pozornost usmjeriti zaštiti okoliša kroz primjenu direktiva koje su usmjerene zaštiti tla, vode i zraka od mogućih onečišćenja u poljoprivredi, kao i primjeni pravila višestruke sukladnosti, te agro-okolišnih mjera.

Razvojem i unaprjeđenjem poljoprivredne proizvodnje stvaramo i sve potrebne uvjete za razvoj tržišta gdje bi se na temelju ponude i potražnje, kao i kvalitete poljoprivrednih proizvoda, formirale cijene, koje ne bi bile podložne oscilacijama koje imaju sada na tom tržištu. U velikoj mjeri razvoj poljoprivrede na području Osječko-baranjske županije ovisi i o spremnosti znanstvenog potencijala i nacionalne znanstvene elite da intelektualni kapital uključe u rješavanje konkretnih

problema. Perspektivu trebamo tražiti u proizvodima visokog stupnja obrade i proizvodima u koje je ugrađeno više znanja i intelektualnog kapitala, odnosno onima koji imaju bolju marketinšku obradu i razvijene brendove.

Republika Hrvatska ulaskom u Europsku uniju u poljoprivredi primjenjuje Zajedničku poljoprivrednu politiku (u daljnjem tekstu: ZPP), uz dogovorena prijelazna razdoblja za ispunjenje pojedinih obveza iz ZPP-a. Ciljevi ZPP-a su potpora poljoprivrednom dohotku, osiguravanje životnog standarda za poljoprivrednu populaciju, podizanje poljoprivredne produktivnosti, stabilizacija tržišta, sigurnost opskrbe tržišta, osiguranje poljoprivrednih proizvoda za potrošače po razumnim cijenama.

Reformirana Zajedničke poljoprivredne politike 2014. - 2020. stavlja veći naglasak na zaštitu okoliša, osigurava pravedniju raspodjelu sredstava EU i pomoći poljoprivrednicima kako bi se bolje nosili s tržišnim izazovima.

Financiranje zajedničke poljoprivredne politike za razdoblje 2014. - 2020. godine osigurava se iz Europskog fondom za jamstva u poljoprivredi koji osigurava izravnu financijsku pomoć poljoprivrednicima (EFJP) kao I. stup i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) koji je usmjeren na financiranje programa za ruralni razvoj kao II. stup.

Plaćanja poljoprivrednicima iz I. stupa uređena su na temelju obradivih površina, vrsti proizvodnje, stečenih prava, ispunjavanju agrokolišnih uvjeta, odnosno uvjeti su uokvireni. Naša poljoprivredna gospodarstva moraju tražiti svoju priliku i kroz II. stup plaćanja iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj koji je za Republiku Hrvatsku na godišnjoj razini osigurao alokaciju oko 333 miliona eura, a prema mjerama utvrđenim u Programu ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020. godine (nastavno: Program).

Navedena financijska sredstva koristit će se kroz 16 mjera Programa koje doprinose ciljevima ZPP:

- jačanju konkurentnosti sektora poljoprivrede i šumarstva
- poboljšanju okoliša i krajolika
- poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima i postizanje raznolikosti ruralnoga gospodarstva.

Pristup poljoprivredi u narednom razdoblju poljoprivredna gospodarstva radi korištenje sredstava iz II. stupa moraju prilagoditi ciljevima i aktivnostima Programa.